

17 września - 44 rocznica najazdu sowieckiego na Polskę

ECHO TYGODNIAECHO
WEEKLY

Nr. 49 Toronto 15 września 1983

\$1

Niecenzurowany magazyn dla każdego

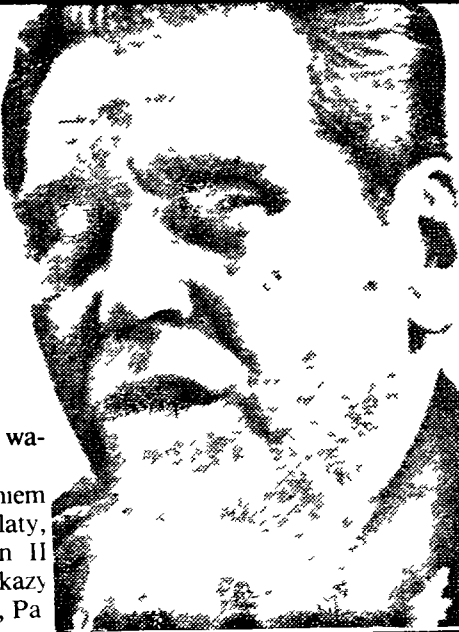
OJCIEC ŚW. W WIEDNIU**CHRZEŚCIJAŃSKA
EUROPA
OD ATLANTYKU
PO URAL**

Europejskiej wspólnoty kulturowej bez chrześcijaństwa nie można sobie wyobrazić, powiedział Ojciec Św. w czasie swej 50-godzinnej pielgrzymki w Wiedniu, gdzie spotkało go entuzjastyczne przyjęcie, także przez licznych Polaków przybyłych ze wszystkich stron świata, m.in. z USA i Kanady.

Przypomniawszy w tym sa-

ktorzy żyją dziś w Europie w warunkach prześladowania

Na gorącym nad Wiedniem wzniesieniu, gdzie przed 300 laty, po mszy połowej, król Jan II Sobieski wydał pierwsze rozkazy w rozpoczynającej się bitwie, Pa-
niez odsłonił tablicę kamienną ku czci Sobieskiego. Powiedział te słowa, rozwijając wątek scislej więzi Jego narodu z Europą z

Marszałek Mikołaj Ogarkow - szef sztabu generalnego sowieckich sił zbrojnych powiedział, że akcja zostanie powtórzona tylko raz, ile razy zajdzie potrzeba

**KTO
KŁAMIE**

dy przed 300 laty nad Wiedniem, Jan Paweł II mówił następnie o potrzebie solidarności chrześcijańskiej w dzisiejszych warunkach, kiedy myślec należy w kategoriach innych, niż walki zbrojne.

Zwrócił się z apelem: **Zdobądźcie się na odwagę, by ofiarnie walczyć o pokój, sprawiedliwość, prawa człowieka i solidarność chrześcijańską między narodami.** Okazicie się godnymi tych waszych braci, którzy dziś jeszcze za swoje przekonania religijne i za swój chrześcijański sposób życia doznają prześladowania i ponoszą ciężkie ofiary.

Papież mówił też o konieczności odnowy Kościoła i dawał do zrozumienia, jak ważni są ci,

którzy chcą natchnienie w obronie wartości, dzisiaj zagrożonych

Przemawiając do ok. 100 tys. wiernych zebranych 10 września pierwszego dnia pobytu w Wiedniu, Ojciec Św. oświadczył, że chrześcijaństwo jest wspólnym dziedzictwem Europy, któremu Europa zawdzięcza swe bogactwa i swą potęgę, kwitnącą kulturę i naukę, filozofię i cywilizację.

Stwierdził, że Europa rozciąga się od Atlantyku po Ural i że jest w wielkim stopniu tworem chrześcijaństwa.

Ojciec Św. przemawiał na Placu Bohaterów, koło cesarskiego pałacu Habsburgów.

BALONEM NA WOLNOŚĆ

Mistelbach, Austria, 8 września. Policja austriacka poinformowała, że do Austrii przyjechał kolarz czeskosłowacki z żoną i dwójkiem dzieci, unoszonym przy pomocy ogrzanego powietrza balonem, wykonanym przez rodzinę z płaszczy deszczowych.

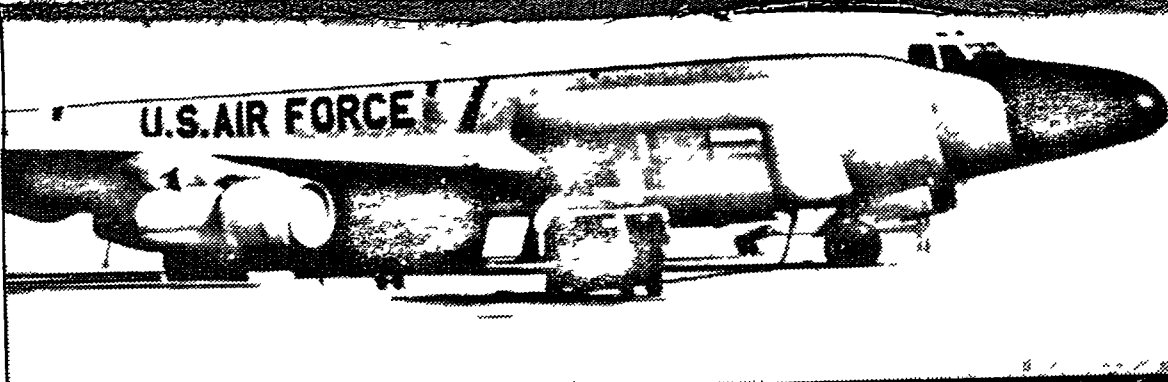
Bohaterami ucieczki są 38-letni Robert Hutyra, były członek czeskosłowackiej kolarskiej drużyny narodowej, jego 36-letnia żona, 14-letnia córka i 11-letni syn. Podróż balonem trwała 50 minut i zakończyła się szczęśliwie w wolnym świecie, na krótko przed północą w środę 7 września.

Lądowanie nastąpiło na północno-wschodniej granicy wsi Drasenhofen, 18 mil na północ od miasta Mistelbach, jak informuje policja. W wywiadzie telefonicznym urzędnik powiedział, że pasażerowie balonu wysiedli i poszli do wsi. Cała rodzina zwróciła się do władz austriackich o przyznanie azylu politycznego.

Robert Hutyra przywiózł także swój rower wyścigowy. Balon Hutyrowie zbudowali w domu, wystartowali nocą po drugiej stronie granicy, gdzie porzucili swój samochód. Ucieczkę balonem planowali od dwu lat.

Balon był wykonany z płaszczy deszczowych i utrzymywał się w powietrzu przy pomocy pływającego propanu, zawartego w pojemniku przyklejonym pod balonem. Hutyrowie podróżowali stojąc na platformie pod balonem, otoczonej stalową balustradą. Powłoka balonu uszyta była z niebieskiego i szarego materiału, przypominającego nylon.

Hutyra miał powiedzieć policjantom austriackim i czeskosłowackiej straż granicznej, że płomień na wysokości około dwu i pół kilo metra. Strażnicy wystrzelili rakietę oświetlającą, ale wydaje się, że nie mogli się zorientować, co nad nimi przelatuje.

**SOWIECKA
I
AMERYKAŃSKA
WERSJA
ZESTRZELENIA
SAMOLOTU****Wersja sowiecka**

1 Samolot południowokoreański celowo naruszył przestrzeń powietrzną ZSRR i odbywał swój lot pod pełną kontrolą amerykańskich urządzeń elektronicznych,

2 747 spełniał misję szpiegowską dla USA ponieważ zboczył z kursu i leciał nad ważnymi urządzeniami obronnymi ZSRR,

3 Kontrolerzy lotu nie wszczęli alarmu, gdy stało się jasne, że samolot zboczył z kursu,

4 USA śledziły lot, ale nie zaalarmowały ZSRR o tym, że samolot zboczył z kursu,

Wersja amerykańska

1 USA potwierdziły, że 747 naruszył sowiecką przestrzeń powietrzną, ale stwierdziły, że rzeczywista naruszenia nie została znana. Skrytykowały jednocześnie za odmowę zgody ZSRR na poszukiwanie na swych wodach terytorialnych czarnej skrzynki lotu,

2 USA zaprzeczyły, że samolot wykonywał akcję rozpoznawczą i dodały, że ZSRR nie przedstawił żadnego dowodu potwierdzającego wersję sowiecką,

3 Pełne informacje o zachowaniu się Japonii i Korei podczas lotu 747 nad terytorium sowieckim nie są jeszcze znane,

4 USA śledziły lot samolotu jedynie przez 200 mil i w tym okresie samolot leciał zgodnie z kursem,

RC 135 amerykański samolot rozpoznawczy. Według pierwotnej wersji Moskwy piloci sowieccy wzięli zestrzelony samolot za RC 135.

UWAGA!**Zniżkowa****prenumerata**

**Echa Tygodnia
dla nowych Czytelników
tansza o 30%**

Tylko \$17.50**za pół roku****oszczędność****wynosi \$7.50**

- Czek lub Money Order prosimy wystawić na Echo Tygodnia
- Na odwrocie podać imię, nazwisko, adres i kod pocztowy
- Adres Echa str. 2 z lewej u góry

ECHO TYGODNIA

Niecenzurowany magazyn dla każdego

ECHO WEEKLY

wydają:

JACEK ADOLF I ZBIGNIEW FARMUS

redagują:

Jacek Adolf, Grazyna Farmus, Zbigniew Farmus, Zofia Bończa, Leszek Mech, Magdalena i Marek Czyżycy i inni

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

531-5523

UWAGA dyżury przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek, od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal \$ 5	Stale ogłoszenia w kąciku handlowym
2 kolumny x 1 cal \$ 10	3 miesiące \$ 42
1 kolumna x 2 cale \$ 10	Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy
1/2 strony - \$ 175	1 jej poszukiwaniu bezpłatnie
1 strona - \$ 350	

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w artykułach i materiałach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

NOTATKI DO BILANSU

Joe Pantalone

Joe Pantalone jest radnym miejskim, *aldermanem*, jak niektórzy mówią w kanadyjskiej polszczyźnie, zasiadającym w radzie miejskiej Metro Toronto, jako reprezentant czwartego okręgu wyborczego (Ward 4). Został wybrany jako kandydat wystawiony przez NDP.

Jak poinformowały torontonskie gazety, Joe Pantalone oświadczył publicznie, że Stany Zjednoczone dopuściły się kryminalnego przestępstwa w sprawie zestrzelonego przez Sowietów koreańskiego samolotu pasażerskiego i że są winne w tej sprawie na równi z ZSRR.

Jest wielka polityka i mała polityka. Jest polityka międzynarodowa

dowych negocjacji i traktatów i polityka wywożenia smieci na naszej ulicy. Pozornie, te dwa rodzaje polityki są od siebie odległe. W rzeczywistości, zawsze się zajądają. Oddając nasze głosy w wyborach każdego szczebla, dobrze o tym pamiętaj.

Joe Pantalone jest zapewne miłym młodym człowiekiem i nie ma powodu wątpić że usilnie stara się służyć wyborcom w swej dzielnicy Toronto, w sprawach małej polityki, jakimi na co dzień zajmują się rady miejskie na całym świecie. Nie zdaje sobie jednak chyba sprawy, że swym oświadczeniem, obciążającym Amerykanów odpowiedzialnością za sowiecką zbrodnię, nie tylko grzeszy przeciw zdrowemu rozsądkowi, ale i wyrządza szkodę swym wyborcom. Obrona Zachodu przez Sowietami jest sprawą nas wszystkich.

Nie wzbudza entuzjazmu także stanowisko radnych NDP, Laytona, Gilberta, Revilla i Sewella, którzy głosowali przeciw wnioskowi radnego Ying Hone, by notę z ZSRR za zestrzelenie cywilnego samolotu.

Jako wyborcy, prowadzimy wszyscy w pamięci kronikę tego rodzaju wydarzeń. Przed dniem wyborów trzeba będzie zrobić bilans.

Jacek Adolf

11-letnia Samantha Smith z USA była niedawno sensacją światową. Napisała bowiem czuły list do sekretarza generalnego KPZR J Andropowa i o dziwo nie tylko otrzymała osobistą odpowiedź, ale wraz ze swymi rodzicami została zaproszona na koszt państwa sowieckiego do odwiedzenia ZSRR.

Głównie chodziło o pokój, a Samantha wizytująca ZSRR miała wykazać światu, że nie ma państwa bardziej pokojowego na świecie niż ZSRR. Pewne, że szeroka reklama wizyty w sowieckich i zachodnich środkach masowego przekazu wywoływała drzenie radości w KGB i wśród

asów propagandy komunistycznej. Samantha była przeschęśliwa i wielokrotnie podkreślała - z pomocą bądź pełną aprobata swych rodziców - że ludzie radzieccy o niczym nie myślą tak wiele jak o pokoju, a państwo sowieckie niczego tak mocno jak pokoju nie pragnie. Co prawda Samantha nie wiedziała ani jednego obozu Archipelagu Gułag, ale może powiedziała jej o tym mama, która studiowała w latach 60-tych w ZSRR bądź odradził jej tę atrakcję turystyczną ojciec uważający za chore psychicznie osoby, które napisały do niego listy wzywające go do uwzględnienia w programie wycieczki do

ZSRR szlaku krajoznawczego do obozów koncentracyjnych?

9-letnia dziewczynka z Hong Kongu, Choi Man-Yee nie jest sensacją światową. Napisała bowiem do sekretarza generalnego KPZR Andropowa list, w którym spytała go dlaczego jej najlepsza przyjaciółka wraz z rodzicami zginęła tak absurdalnie i w rzeczy samej miała na myśli zestrzelenie przez pilota sowieckiego pasażerskiego samolotu południowokoreańskiego.

Czy ktoś się dziwi, że nie otrzymała odpowiedzi i że nie została zaproszona do zwiedzenia ZSRR?

no nakaz opuszczenia Irlandii dla trzech obywateli sowieckich. Ministerstwo spraw zagranicznych nakazało opuszczenie Irlandii niemieckiemu sekretarzowi ambasady sowieckiej w Dublinie G Salme drugiemu sekretarzowi W Linasowi i jego żonie oraz podkreśliło że wszyscy trzej zajmowali się działalnością niezgodną z ich statusem.

● Po 6 dniach w kosmosie prom kosmiczny Challenger wylądował szczęśliwie w Kalifornii. Po 97 okrążeniach Ziemi Challenger zakończył nominalnie swą misję badawczą i wylądował no raz pierwszy w nocy. Był to trzeci lot Challengeera w ciągu ostatnich 5 miesięcy i następny odbędzie dopiero w styczniu rozpoczynając swą 11 lotową misję w roku przyszłym. W październiku brzo roku remontu i przerobek noleci weterana Columbia. W przyszłym roku noza lotami Challengeera NASA planuje jeszcze 8 dodatkowych lotów innych promów kosmicznych. Zamierzeniem NASA jest, by od roku 1987 odbywały się przeloty 24 loty. W ostatnim locie Challenger wziął no raz pierwszy udział Murzyn astronauta Guion Bluford.

● Na odbywającej się w Madrycie konferencji KBWE na pierwszy plan wysuńnię się zagadnienie odpowiedzialności za zestrzelenie samolotu południowokoreańskiego przez ZSRR. Doszło do bardzo ostrego starcia pomiędzy G Schulztem Sekretarzem Stanu USA i A Gromyka sowieckim ministrem spraw zagranicznych. Obaj dyplomaci oskarżyli się o oszczerstwa i kłamstwa. Państwa zachodnie stanęły tym razem stanowczo no stronie amerykańskiej.

● Sowietci pragną odwrócić z ChRL. Do Pekinu przybył wiceminister spraw zagranicznych M Kanica który odbędzie dwie rundy rozmów przygotowujących spotkanie normalizujące stosunki sowiecko-chińskie. Główna rozbieżność poglądów to sprawa zwiększania przez Sowietów swego potencjału militarnego na granicy z ChRL oraz wietnamska okupacja Kambodży jak i sowiecka Afganistanu.

● Izabela Peron nie przybyła na konwencję prezydencką Peronistów. W Argentynie w związku z nierównymi oddekad wyborami wyznaczonymi na 30 października br. odbyła się konwencja prezydencka Peronistów największej partii Argentyny. Nominację prezydencką otrzymał bratnik I Luder. Była prezydent Izabela Peron uwięziona na 5 lat przez juntę wojskowych a obecnie przebywająca na zesłaniu w Hiszpanii no mimo zaproszenia nie przybyła na konwencję.

● Antyjuntowe zamieszki w Chile. Około 1000 demonstrantów stoczyło walkę z policją w Santiago która próbowała rozprószyć antyjuntowy marsz no ulicach stolicy Chile. Zginęło dwóch uczestników demonstracji. Demonstracja odbyła się w dobie no tym jak policja zamordowała 4 mężczyzn i 1 kobietę no dejrzących o zabicie wojskowego gubernatora Santiago w ubiegłym tygodniu.

● Troskliwy list Jana Pawła II do biskupów amerykańskich. W liście Ojciec Święty stanowczo podkreślił że kościół katolicki w USA nowinen mocniej stać się wcielanie tradycyjnych nauk Kościoła w nowoczesne warunki. Papiież zwrócił uwagę że biskupom nie udało się sprawić, by Amerykanie katolicy przestrzegali nauki Kościoła dotyczące życia seksualnego, rozwodów i kontroli urodzenia oraz przyznomał że nauka Kościoła jest iz kobiety nie mogą być księżmi. Jan Paweł II wezwał biskupów amerykańskich do przeciwstawienia się wszystkim tym którzy z jakichkolwiek powodów domagają się prawa bycia księdzem dla kobiet. Ojciec Święty przyznał iż wygłasza poglądy niepopularne i wskazał że w warunkach amerykańskich biskupi katolicki stanęli przed wezwaniem apostoelskim. Statystyki podają że prawie 80% kobiet katolicek w USA stosuje środki antykoncepcyjne i że tylko 29% księży uważa że stosowanie środków zapobiegania ciąży jest niemoralne.

● Zakaz przerywania ciąży jako poprawka do konstytucji irlandzkiej. W narodowym referendum dotyczącym nanie sienia poprawki przeciwko przerywaniu ciąży do konstytucji 841 233 głosujących było za poprawką a 416 136 przeciwko. Przerywanie ciąży od dawna uznane w Irlandii za nielegalne obecnie zostało uznane także za niezgodne z konstytucją.

● Konkretna bogactwa w Szwajcarii. Na 3 200 000 Szwajcarów którzy zapłacili podatek w 1981 roku było 40 tys. milionerów. Ponad 33% ponadprzeciętnego bogactwa należało do 1% Szwajcarów 48 5% do 3% Szwajcarów (włączając w to podany już 1%) tak więc 97% Szwajcarów miało jedynie niewiele więcej 51 5%.

● Rząd południowoafrykański pod naciskiem studentów i społeczności akademickiej zawiesił limity przyjęć obywateli z ZSRR do uniwersytetach dla białych.

● W Afganistanie zginęło z rąk partyzantów ponad 50 żołnierzy sowieckich w ataku na przedmieścia miasta Herat. W tym samym miesiącu zginęło około 1000 żołnierzy afgańskich biorących udział w walkach pomiędzy dwoma komunistycznymi frakcjami o podłożu etnicznym. Jedną z nich noimera prezydenta B Kar miala a druga ministra obrony A Qade.

Dwie dziewczynki i Andropow

Samantha Smith zarytana przez dziennikarzy co sądzi o liście dziewczynki z Hong Kongu do Andropowa nie nie odpowiedziała. Na szczęście dla pokoju światowego z ofiarną pomocą pomógł jej ojciec Arthur, który wyjaśnił, że byłoby niewłaściwe dla Samantha by komentowała list 9-letniej dziewczynki do Andropowa. Czyżby ojciec nie miał jeszcze instrukcji jak nowinna skomentować?

Niedawno Samantha bez zahamowania ze strony rodziców komentowała sprawę tak skomplikowaną jak pokój światowy oraz pokojowa natura i pragnienia państwa sowieckiego i ludzi so-

wieckich. Dwie dziewczynki - dwa oblicza Andropowa. Dobre jak Andropow ukrasce. Złe jak ukrasce Andropowowi.

KANADA

GABINET CIENI NOWEGO SZEFA

W ubiegłym tygodniu Brian Mulroney zaskoczył obserwatorów składem swego gabinetu cieni

John Crosbie został krytykiem spraw finansowych Sinclair Stevens krytykiem spraw zagranicznych, Michael Wilson zajął się rzemysłem i handlem

W sumie 11 weteranów gabinetu Clarka otrzymało funkcje w parlamencie i partii z rąk nowego jej przywódcy

Erk Nielsen został wiceprzewodniczącym partyjnego kierownictwa PC. Wśród ściślego grona współpracowników znaleźli się byli zwolennicy Clarka Flora Macdonald, John Fraser, Roch LaSalle, Don Mazankowski i senator Jacques Flynn

Sinclair Stevens

Jedynymi, którzy wspierali Mulroneya w walce wyborczej, a zostali za to wynagrodzeni parlamentarnym totelem są wspomniany Sinclair Stevens i Bob Coates. Ale oni również byli członkami gabinetu Clarka w jego nie cieszącym się długim żywotem rządzie

PARLAMENTARNY DEBIUT BRIANA MULRONEYA

W poniedziałek, nowy lider PC i poseł z okręgu Central Nova Brian Mulroney zasiadł po raz pierwszy w parlamencie federalnym. Powitanie nowego posła miało tradycyjny charakter. Członkowie parlamentu i widownia zgotowali mu stojącą owację, a premier Trudeau powitał kolejnego oponenta. Nie obyło się przy tym bez parlamentarnych szpileczek, gdy Trudeau zrobił aluzję do osobliwego w swym składzie gabinetu cieni jakiego ufundował Mulroney tuż przed rozpoczęciem sesji. Mulroney nie pozostał dłużny przyominając premierowi w swej replice o buncie jego podwładnych

Do najważniejszych tematów poruszanych w pierwszym dniu sesji należała sprawa zestrzelenia samolotu Koreańskich Linii Lotniczych przez Sowiećów

Pytanie o tę sprawę skierował Mulroney do Trudeau, ale odpowiedź otrzymał od ministra spraw zagranicznych MacEacherna

GORĄCY ROZRUCH PARLAMENTU

Parlament kanadyjski rozpoczął swe obrady po wakacyjnej przerwie. Na 282 posłów, 147 z nich to liberałowie, 103 - konserwatyści. 31 członkowie NDP w parlamencie zasiada też jeden poseł niezależny

Tegoroczna sesja rozpoczęła się postawieniem liberalów w stan gotowości parlamentarnego. Władza partii zaleciła im obecność na posiedzeniach, co spowodowało rezygnację z planowanych wyjazdów i narad

Wszystko to w obawie, że konserwatyści mogą zaproponować ważne głosowanie, które według tradycji parlamentarnych, o ile wypadnie na niekorzyść rządzącej partii, zmusza ją do rezygnacji. Ostatnio miało to miejsce w 79 roku, podczas krótkiej kadencji Torysów, gdy nieobecność ich posłów podczas głosowania została wykorzystana przez liberałów jako okazja powrotu do władzy. Powszechne wybory rozwiązane po rezygnacji rządu wyznały bowiem korzystnie dla liberałów. Obecnie sytuacja odwróciła się. Mniejszość parlamentarna - Torysi mają według sondażu Gallupa zapewnione ponad 50 procent głosów. Na razie Torysów nie udało się wygrać parlamentarnego głosowania wobec dużej partyjnej dyscypliny rządzących

REZYGNACJA SIMMONSA - EPILOG

Wyjaśniła się sprawa niespodziewanej rezygnacji nowo mianowanego ministerstwa górnictwa Simmons

Kiedy 12 sierpnia Simmons, tuż przed swym zarządzeniem rozmawiał z Trudeau, nie informował go o swych problemach z wydziałem podatkowym. Zakładał, jak twierdził, że decyzję mianowania wyprzedziło sprawdzenie między innymi jego uczciwości oraz oczyszczenie z ewentualnych zarzutów

W parę dni później, Simmons dowiedział się, że wydział podatkowy zalecił wszczęcie oficjalnego dochodzenia w jego sprawie. W związku z tym, 23 w rozmowie telefonicznej z Trudeau złożył rezygnację, która została przyjęta. Simmons zapowiedział wówczas, że pod żadnym pozorem nie wyjawia jej powodów, które miały mieć charakter osobisty. Oświadczył jednak, że jeśli nabiorą publicznego charakteru złoży wyjaśnienia. Oświadczenie to skierowało podejrzenie dziennikarzy na sprawy podatkowe

Wydział Sprawiedliwości do środę tego tygodnia nie poinformował oficjalnie, kiedy rozpocznie się dochodzenie przeciw Simmonsowi. On sam natomiast w parlamencie federalnym, gdzie jest posłem, złożył oświadczenie, że spodziewa się oskarżenia o nieprawdziwe zeznanie podatkowe

PROFESOR CLARK

Były przywódca Torysów Joe Clark, zrezygnował jakby z partyjnej kariery. Od jesieni zamierza objąć posadę wykładowcy na wydziale administracyjnym York University. Wykładowca będzie os-

obom, które zamierzają pracować w rządzie. Joe Clark zarabia obecnie 67 000 rocznie jako poseł do parlamentu federalnego z Alberta. Jego uniwersytecka pensja może wyrównać straty materialne jakie poniósł w związku z utratą posady lidera oponentów

TRUDEAU ZOSTAJE

Premier Trudeau nie zamierza zrezygnować z działalności politycznej, o czym zakomunikował swoim przeciwnikom po powrocie z wakacji

MSZA SW

na intencję poległych, zamordowanych, zaginionych i zmarłych ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ I SAMODZIELNEJ BRYGADY SPADOCHRONOWEJ odbędzie się w niedzielę, 2 października 1983 o godz. 11:30 przed południem w kościele Matki Boskiej, 1996 Davenport Road, o czym zawiadamia

ZARZĄD KOŁA AK I ZARZĄD STOWARZYSZENIA B ŻOŁNIERZY SAMODZIELNEJ BRYGADY SPADOCHRONOWEJ

17 WRZESNIA
44 LATA TEMU WOJSKA SOWIECKIE DOKONAŁY
NAPASCI NA POLSKĘ
PAMIĘTAMY
Dzien ten przyniósł Polakom utratę niepodległości i śmierć

30 KWIETNIA 1940 ROKU
15 000 bezbronných polskich żołnierzy zostało
rozstrzelanych w lesie katyńskim

I W INNYCH MIEJSCACH ZAGŁADY
ZACHOD ZAPOMNIAŁ W JAŁCIE

44 LATA POLACY WALCZĄ O WOLNOŚĆ
I DEMOKRACJĘ SAMOTNIE
dzis w solidarności

gdz 269 OBYWATELI WOLNEGO
SWIATA ZGINĘŁO Z SOWIECKIEJ RĘKI

PRZYPOMNIJMY
O BEZMIARZE SOWIECKIEJ ZBRODNI
KANADYJCZYKOM
DEMONSTRACJĄ
17 WRZESNIA O GODZ. 3 PO POŁUDNIU
przed konsulem PRL w TORONTO

PCAG

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM MIĘDZYORGANIZACYJNE BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel 532-1126

KOMITET POMOCY POLSKIM UCHODźCŃ
357 Runnymede Rd.
Tel 766-6191

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St
Tel 979-9634

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel 533-9471

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM
192 Garden Ave Toronto
Tel (416) 532-1126, 532-4058

czynne **Poniedziałek, Czwartek, Piątek 10-17**
Wtorek - Sroda 10-19

Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach

- informacja ogólna,
- sprawy imigracyjne, porady,
- akcja sponsorowania,
- pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
- pisanie "resume", aplikacje o prace oraz podan,
- tłumaczenia, wypełnianie urzędowych form,
- informacja o szkolnictwie,

Upraszamy prosimy osoby pragnące przekazać zbędne meble, sprzęt kuchenny, materiały do szycia oraz zaoferować prace i mieszkania do wynajęcia o skontaktowanie się z Biurem

- tłumaczenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- pomoc tłumacza przy wyrobieniu licencji,
- pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i "welfare",
- sprawy i porady socjalne

Zwracamy się z prośbą do Wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem. Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi

Dziękujemy

Magazyn czynny tylko w czwartki 1-8

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO
206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r. oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Polonii zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleniem Ministra

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podan
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwiarytelnianie podpisów
- legalizowanie kopii

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

W 44 ROCZNICĘ WRZEŚNIA

za spójność dusz Żołnierzy poległych na polu walki - zakatowanych w niemieckich obozach koncentracyjnych, rozstrzelanych przez gestapo, pomordowanych przez oprawców NKWD i zmarłych w głód na bezkresach imperium bolszewickiego zostanie odprawiona Msza Sw w niedzielę, 18 września 1983 o godz. 11:30 w kościele Sw Kazimierza przy 156 Roncesvalles Ave Toronto
O powyższym zawiadamia

Zarząd Związku Ziemi
Wschodnich, Koło Toronto

Po mszy przejście pod Pomnik Katyński i złożenie wspólnego wienca

PCAG w porozumieniu z Okręgiem KPK w Toronto

ŚMIERĆ PRZEMYKA

PROKURATOR PRL WNIÓSŁ OSKARŻENIE

7 września w Warszawie, władze poinformowały o postawieniu w stan oskarżenia szesciu osob w związku ze śmiercią **Grzegorza Przemyska**. Przymyk, warszawski malarz, zmarł w maju, na skutek pobicia po zatrzymaniu go przez milicję. Jego pogrzeb stał się wielką demonstracją polityczną, z udziałem 20 tys. osob, głównie młodzieży szkolnej, w milczącym pochodzie.

Oskarżonych zostało **dwu milicjantów**, dwu kierowców **połogowia ratunkowego i dwu lekarzy**. Milicjanci i funkcjonariusze połogowia zostali oskarżeni o pobicie Grzegorza Przemyska, lekarze o zaniechanie, w wyniku którego nie postawiono właściwej diagnozy ciężkiego stanu pobitego.

Prokurator miasta Warszawy stwierdził w oświadczeniu, że zebrane dotychczas dowody pozwalają przyjąć, że Grzegorz Przymyk doznał obrażeń ciała zarówno, kiedy był zatrzymany na posterunku MO jak i na połogowiu ratunkowym. **Prokurator stwierdził, że Przymyk zmarł w wyniku obrażeń odniesionych w czasie pobicia**.

Prokurator oświadczył też, że milicja miała słuszne podstawy, by zatrzymać Przemyska, który "zachowywał się dziwnie". Był pod wpływem alkoholu, bosy, siedział na ramionach noszącego go kolegi i odmówił okazania dowodu osobistego. Prokurator twierdzi, że również na posterunku MO Przymyk odmówił okazania dowodu, "zachowywał się agresywnie, wydawał dziwne dźwięki i usiłował uchwycić nóż milicjanta".

Prokurator dalej stwierdza, że na skutek agresywnego i dziwnego zachowania się Przemyska, wezwano karetkę połogowia. Przymyk nadal wykrzykiwał niezrozumiałe słowa i próbował ciągnąć za włosy pracowników połogowia. Wtedy go obezwładniono.

Dochodzenie wykazało, pisał prokurator, że na połogowiu Przymyk został zbadany tylko w sposób powierzchow-

ny, a następnie zwolniony i oddany pod opiekę matki, **Barbary Sadowskiej**. Później, **Barbary Sadowska** oddała go pod opiekę lekarza. Przymyka operowano, lecz uszkodzenia organów wewnętrznych były zbyt wielkie i wkrótce potem pacjent zmarł.

Podpisany przez prokuratora dokument stwierdza, że dwaj milicjanci i dwaj pracownicy połogowia zostają oskarżeni o udział w pobiciu Grzegorza Przemyska, który zmarł na skutek odniesionych obrażeń, a lekarze zostają oskarżeni o to, że zaniechali przeprowadzenia starannego badania i popełnili błędy diagnostyczne.

Oświadczenie podkreśla, że sprawa Przemyska ma charakter polityczny i protestuje przeciw, jak to określa, oszczerczej kampanii kłamstw, prowadzonej przez antysocjalistyczne ośrodki w kraju i za granicą, przedstawiającej śmierć Przemyska jako zemstę za działalność polityczną jego matki i zmierzającą do przekonania społeczeństwa, że jego śmierć zostanie zatuszowana.

Barbara Sadowska jest znaną poetką i działaczką **rymasowskiego komitetu pomocy uwięzionym i ich rodzinom**. 1 maja miał miejsce napad na komitet, w kościele św. Marcina. Kilka osob urowadzono i pobito. Osobnicy ubrani w cywilnym urowadzili swe ofiary do samochodu orzekając kordon milicji bez przeszkód. Wśród napadniętych znajdowała się Barbara Sadowska.

PSYCHIATRA POLECIEŁ POMPOWANIE ŻOŁĄDKA

P Sadowska wyraziła nadzieję, że winnym śmierci jej syna zabroni się w przyszłości wykonywania zawodu. Z szesciu osob postawionych w stan oskarżenia, wymieniła tylko lekarza psychiatrę, który nakazał wyompowanie żołądka pacjentowi Przymyk, na skutek pobicia, miał zerwane wnętrznosci i pęknięte jelita. Zdaniem Barbary Sadowskiej, oficjalne oświadczenie prokuratora dotyczące okolicznosci śmierci jej syna, **nie wyjaśnia** wszystkich okolicznosci sprawy.

PODZIEMIE

BOGDAN LIS W TV WE FRANCJI

Członek Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności **Bogdan Lis** udzielił wywiadu francuskiej telewizji. Powiedział m.in.

Prowadzona od wielu miesięcy walka będzie trwać nadal. Zanim dojdzie do ujawnienia się działaczy podziemia, muszą zostać spełnione podstawowe żądania Solidarności: uwolnienie osob uwięzionych, przywrócenie im do pracy, oraz muszą zostać przywrócone prawa związkowe.

Lis określił te żądania jako sprawdzian wiarygodności władzy, rządzącej dziś w Polsce. Jeśli władza wiarygodności nie zdobędzie, nie będzie miał miejsca zaden dialog. Nie można rozmawiać z niewiarygodnym partnerem.

Lis stwierdził, że społeczeństwo ma do zaoferowania władzy konkretne propozycje, ale oferty będziemy składać dopiero wtedy, gdy przyjdzie na to czas.

ARESZTOWANIE HARDKA

Mówiąc o aresztowaniu **Władysława Hardka**, odrzucił podawaną przez władze PRL wersję o jego dobrowolnym zgłoszeniu się na milicję. Wystąpienie Hardka przed kamerami polskiej telewizji określił jako ostrzeżenie pod adresem przebywających w podziemiukolegów.

OPÓR TRWA

Podsumowując ostatnie akcje protestacyjne, przeprowadzone w rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych, Lis uznał je za zadowalające. Szczególnie zadowalający był bojkot srodkow komunikacji miejskiej. Podkreślił, że akcje tego typu nie mogą przynieść natychmiastowych efektów, Kierownictwo Solidarności chce uswiadomic władzy, że dotychczasowe metody dławienia niezależnych ruchow w Polsce, a zwłaszcza metody dławienia Solidarności, nie odnoszą skutku i na dalszą metę nie mogą być stosowane. Solidarnosc dąży do uswiadomienia władzy, że **opór społeczeństwa trwa**.

Daje to nam podstawę, powiedział Lis, na liczenie na **zdrowy rozsadek** przynajmniej części aparatu władzy.

Mówiąc o sytuacji międzynarodowej w związku ze sprawą polską, Lis podkreślił, że **głównym wrogiem Solidarności jest ZSRR i inne rządy komunistyczne**, a przede wszystkim rząd PRL. Wyraził przekonanie, że z biegiem czasu to stanowisko rządow komunistycznych ulegnie osłabieniu, i że zaistnieje mozliwość utworzenia **niezależnych związkow** w Polsce, a może też i w innych krajach bloku wschodniego.

POMOC ZWIĄZKOW ZACHODNICH DLA POLSKIEGO PODZIEMIA

Na pytanie dziennikarza o stosunek państw zachodnich i zachodnich central związkow do Solidarności, Lis odpowiedział, że przede wszystkim znaczenie ma pomoc organizowana przez związki zawodowe wolnego świata. Przyznał, że **Tymczasowa Komisja Koordynacyjna utrzymuje bliskie kontakty ze związkami zawodowymi na świecie i w efekcie ruch oporu w Polsce otrzymuje od nich dużą pomoc**.

Zniesienie stanu wojennego nie ma, zdaniem Lisa, większego znaczenia politycznego, bo dotychczasowe przesady stanu wojennego zostały umieszczone w ustawodawstwie PRL i pozostawiają władzom mozliwość ich wykorzystania.

Powiedział, że istnieje **projekt rozszerzenia składu Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej o nowe osoby** - działaczy na szczeblu krajowym. Zawsze znajdują się ludzie, którzy kierują tym ruchem społecznym i urowadzają go do zwycięstwa, oświadczył Lis.

Walka urowadzona przez związek będzie trwać, za pośrednictwem wszelkich dostępnych srodkow, **ze strajkiem włócznie**.

Lis wspominał o przygotowaniach do obchodow rocznicy zarejestrowania NSZZ Solidarnosc.

Nie ulega wątpliwosci, oświadczył, że władze zostaną zmuszone do tego, by uznać prawa robotnikow, prawa ludzi pracy, do własnej reprezentacji związkowej. **Zostaną zmuszone do oddania** tego, co społeczeństwu w Polsce, co robotnikom zabrały.

Jak się dowiadujemy z Paryża, wywiad Lisa zrobił wrażenie na francuskich telewizjach. Obszerne wyjątki przytoczył wpływowy paryski dziennik **Le Monde**.

115 zjazd brytyjskich związkow zawodowych, zrzeszających ok. 10,5 miliona członkow, odbył się w Blackpool. Obecna była delegacja Biura Koordynacyjnego NSZZ Solidarnosc Za Granicą **Jerzy Milewski**, kierownik Biura i **Anna Lutosławska**. Przekazali oni pozdrowienia z Polski, od **Bogdana Lisa**, dla brytyjskich związkow.

Lis pisze m.in. **Prowadzimy walkę o swoje prawa i z niej nie zrezygnujemy**, choć zdajemy sobie sprawę, że będzie jeszcze trwać bardzo długo. Ale z tym większą wdzięcznoscą witamy w Polsce kazdy krok, który służy sprawie Solidarności i niezależnego ruchu związkowego.

WAŁĘSA

OSTRZEGA

W poniedziałek 12 września, **Lech Wałęsa** ponownie zabrał głos na temat obecnej sytuacji w kraju. W krótkim wywiadzie telefonicznym, udzielonym korespondentowi agencji **France Presse**, przewodniczący Solidarności oświadczył, że urowadzane obecnie przez władze reformy gospodarcze skazane są z góry na niepowodzenie i w konsekwencji mogą jeszcze bardziej pogłębić nastroje niezadowolenia wśród robotnikow.

Zanowiedziane na początek 1984 roku dalsze podwyżki cen uowodnił Wałęsa, mogą wywołać **nową falę protestow**. Na tę ewentualnosc władze Solidarności muszą być przygotowane i to przygotowane dobrze, tak, by **można było osiągnąć znacznie więcej, niż sierpniu 80 roku**.

W obecnej sytuacji, zdaniem Wałęsy, należy unikać takich form nacisku na władze, które mogłyby skonczyć się jakąś tragedią. Aparat władzy, ze swej strony, winien zdobyc się na refleksje i przemyślenia.

Lech Wałęsa ostrzegł następnie ludzi stojących u władzy, by zdawali sobie sprawę, że **gdy dojdzie do kolejnego spontanicznego wybuchu społecznego niezadowolenia i gniewu, może on przybrać rozmiar i formy tak groźne, że nawet sama Solidarnosc może nie być w stanie ich opanować**.

ATAK W EXPRESSIE WIECZORNYM I W RADIU

Wątek 9 września w warszawskim dzienniku rezimowym **Express Wieczorny** ukazał się tekst znowu atakujący **Lecha Wałęsę**. W następnny poniedziałek tekst ten nadało radio warszawskie.

Artykuł nosił tytuł **Obrazek z życia rodzinnego**. W artykule znalazły się też m.in. złośliwe aluzje do częstochowskiej homilii Prymasa Głęmba Prymas, mówiąc najwyraźniej o wystąpieniu wicepremiera Rakowskiego na spotkaniu ze stoczniovcami z końcem ubiegłego miesiąca, ostrzegł przed obrazaniem robotnikow **Najbardziej odczuwalne jako krzywdę, mowił Prymas, jest gdy inteligent obraza robotnika. Inteligent pozostaje sam, a robotnik wzgardzony ma za sobą tysiące takich, jak on, którzy tę wzgardę odczuwają bolesnie**.

Artykuł **Obrazek z życia rodzinnego** zawiera też groby osmieszania **Lecha Wałęsy**.

PRASA W PODZIEMIU

W Polsce ukazał się **pierwszy numer nowego podziemnego pisma Polityka Polska**. Zawiera m.in. opracowanie nt. **Polityka polska** sygnowane A.H. Omawia genezę owozycji demokratycznej w Polsce, zdobycie przez nią ogromnego moralnego kapitału i ponarzenia szerokich kręgow społecznych, wytworzenie autentycznych elit społecznych, przygotowanych do działalności publicznej, stworzenia sieci niezależnych instytucji i inicjatyw społecznych, odbudowujących więzi między ludźmi poza oficjalnymstrukturami, takich jak niezależna prasa i wydawnictwa, Towarzystwo Kursow Naukowych i liczne inicjatywy samokształceniowe, polityczne kluby dyskusyjne, biura interwencyjne, komitety założycielskie wolnych związkow zawodowych, urowadzanie elitarnego intelektualno-inteligenckiego charakteru srodkow owozycyjnych i dotarcie do srodkow robotniczych i chłopskich. Owozycja była tylko jednym z czynnikow, które wywołały Sierpień, ale Sierpień nie mógłby zaistniec, "gdyby naród nie pozostał sobą, mimo kilkudziesięciu lat rządow komunistycznych". Polacy nie dali się zsovietyzować i gdy znaleźli się ludzie, którzy pierwsi urowadzali barierę strachu, społeczeństwo umiało uoimmiec się o swoje prawa".

WYWIAD
Z MILEWSKIM

WIERZĘ JEDYNNIE
W BIERNY OPÓR

Dyrektor Biura Informacyjnego Solidarności za granicą w Brukseli Jerzy Milewski w rocznicę Sierpnia udzielił wywiadu belgijskiemu dziennikowi. Powiedział m.in.

O Kościele: Kościół myślał zawsze tak samo jak społeczeństwo. Jedną różnicą, którą da się spostrzec, to fakt, że przed wizytą Papieża w Polsce kardynał Glemp często wydawał różne oświadczenia. Muszę podkreślić, że postawa niższego duchowieństwa nigdy nie uległa zmianie, zwłaszcza gdy chodzi o stosunek do Solidarności.

O sprawie Hardka: Sądzę, że chodzi tu o manipulację. W ostatnich miesiącach było kilka tego rodzaju wypadków. Na przykład Bogusław Szymbalski, działacz Solidarności z Elbląga, w marcu czy kwietniu oświadczył, że wycofuje się z akcji podziemnej. Nie wycieczono mu żadnej sprawy sądowej, ale jak dowiedzieliśmy się przed złożeniem oświadczenia, był zatrzymany. Dwa mogły być powody pojawienia się Hardka przed telewizją. Albo był zmuszony do złożenia deklaracji po aresztowaniu i energicznych metodach przesłuchiwania, albo też złożył oświadczenie z własnej woli, aby w ten sposób, jak najszybciej zawiadomić swoich współpracowników o tym, że został aresztowany.

O władzy: Władze PRL nigdy nie chciały prowadzić rokowań ze społeczeństwem. Narod jest pojęciem sprzecznym z ich ideologią i z tak zwanym realnym socjalizmem. Układy Gdanskie były odejściem od komunistycznych zasad gry. Po wydaniu wojny narodowi Jaruzelski powrócił do prawomysłowości komunistycznej. Obecnie władze PRL uważają, że osłabienie terroru psychologicznego i tolerowanie organizacji niezależnych stanowiłoby dla nich zagrożenie.

O podziemiu: 200 do 300 osób żyje, jak Bujak, w podziemiu. Reszta to jest prawie wszyscy Polacy, działa bezpośrednio lub pośrednio na rzecz Solidarności. Słowo Solidarność jest nazwą związku, ale przede wszystkim jest symbolem mas, niezależnych jednostek kierowanych przez tych, którzy nie uznają samowoli władz, ale niekoniecznie spełniają polecenia TKK. Spośród tych ludzi rekrutują się jednostki, które wydają biuletyny poza zasięgiem cenzury, układają programy działań, organizują kursy samokształceniowe, pomagają rodzinom uwięzionych.

Na pytanie, czy Wałęsa grozi aresztowanie: Nie sądzę, zwłaszcza po jego spotkaniu z Papieżem w Tatrach. Wywołałoby to ogromne echo w społeczeństwie, poczucie od Jana Pawła II. Władze będą się raczej starały oczernać i dyskredytować Wałęsę. Pamiętają, że podczas interwowania Wałęsa był niesłychanie popularny, stał się bohaterem narodowym.

Poza tym Wałęsa może być potrzebny władzom jako kłapa bezpieczeństwa. Ludzie chcą wiedzieć, co Wałęsa myśli i proponuje. Nawet Trybuna Ludu ogłosiła część jego wypowiedzi w Stoczni Gdanskiej podczas spotkania z Rakowskim.

O strajku powszechnym: Obecnie taki strajk nie doprowadziłby do rokowań, gdyż władze ich nie chcą. Ponadto w roku 80 robotnicy nie

Nowa Huta 31 sierpnia
ZOMO i MO atakuje demonstrowujących pokojowo robotników

Associated Press

znali negatywnych aspektów strajku, oprócz tych, którzy przeżyli wydarzenia gdańskie w grudniu 70. Dlatego obecnie wierzę jedynie w bierny opór i w tym samym celu Solidarność musi istnieć nadal.

Solidarność jest ruchem masowym, co jest sprzeczne z zasadami takiej organizacji. Jednym z naszych celów jest wyjście z podziemia, gdy pozwoli na to sytuacja. Nasz ruch, tak potrzebny dla społeczeństwa, jest zagrożony. Nie ze strony władz, lecz samego społeczeństwa. Jeśli ono rozczaruje się Solidarnością, to nie rozczaruje się Solidarności, tylko przywódcy Solidarności podziemnej muszą troszczyć się o to, aby nie posądzono ich o brak realizmu, gdy wysuwają program zbyt twardej, ani o zbytne ustępstwa, na co nie zgodzi się nigdy najmłodsze pokolenie. A więc: opór bierny.

Demonstracje Polaków odbyły się m.in. w Nowym Jorku, Los Angeles i Chicago. W Nowym Jorku, jak zwykle, przed konsulem PRL. Demonstracji patronował Kongres Polonii Amerykańskiej. Poparcie dla Solidarności wyrazili też na demonstracji przedstawiciele społeczności żydowskiej w Nowym Jorku i przedstawiciele powstanców afgańskich i reprezentanci Kongresu Stanów Zjednoczonych.

Na łamach dziennika watykańskiego L'Osservatore Romano ukazał się kolejny artykuł prof. Jana Władysława Wośa, wykładowcy Uniwersytetu w Pizie, poświęcony 300 rocznicy zwycięstwa Sobieskiego pod Wiedniem.

SENATOR

PAPIEŻ NIE ODWODZIŁ
WAŁĘSY OD POLITYKI

Amerykański senator Christopher J. Dodd, który niedawno odwiedził Wałęsę w Gdansk, a także rozmawiał z Ojcem Św., oświadczył w Waszyngtonie 10 września, że ma wyrazne wrażenie, że Papież nie wywierał na Wałęsę żadnej presji, by skłonić go do osłabienia swej działalności politycznej. Powiedział jednak, że na pytanie o spotkanie z Janem Pawłem II, Wałęsa "odpowiedział trochę mgliście, nie tak wyraznie, jakbym chciał. Jest oczywiste, że nie chciał mówić o spotkaniu w sposób wyrazny".

Spekulacje na temat spotkania Wałęsy z Ojcem Św. nie ustały od czasu, kiedy, 23 czerwca, nieoficjalny watykański dziennik L'Osservatore Romano, zamieścił komentarz stwierdzający, że Wałęsa "przegrał swą bitwę" i sugerujący, że nie może już odgrywać publicznej roli jako przywódca zdelegalizowanego związku zawodowego.

Dosłownie w godzinę po opublikowaniu komentarza, jego autor, zastępca redaktora naczelnego dziennika, ojciec Virgilio Levi, został zmuszony do rezygnacji ze stanowiska. Mówiło się wtedy, że wielu urzędników watykańskich sądzi, że powodem rezygnacji było nie to, że komentarz był nieprawdziwy, lecz to, że przedstawił stanowisko Watykanu bez żadnych osłonek, w sposób niedyplomatyczny.

Senator Dodd oświadczył, że w wyniku swych rozmów w Polsce i w Watykanie doszedł do przekonania, że Kościół katolicki w Polsce widzi siebie zasadniczo jako pośrednika między Solidarnością a rządem gen. Jaruzelskiego. Wałęsa oświadczył Dodd, powiedział mu, że istnieje dialog między Kościołem a rządem, między Kościołem a Solidarnością, lecz nie ma dialogu między rządem a Solidarnością. Wałęsa jest o tym przekonany. Chce wznowienia dialogu między wolnym związkiem zawodowym a władzami. Jest to jego jedyne żądanie.

Dodd stwierdził, że jest w związku z tym przekonany, że Kościół mógłby służyć jako mediator między obustronnie. Powiedział, że rozmowy w Warszawie i Watykanie doprowadziły go do wniosku, że Kościół czyni wysiłki, by "nie zaangażować się zbyt mocno" i by w mniejszym lub większym stopniu utrzymać kurs pośredni. Kościół nie chce znaleźć się w sytuacji, w której kontrolowałby Solidarność.

Senator Dodd spotkał się z Wałęsą 9 sierpnia br. Powiedział o tym spotkaniu: Odniosłem wyrazne wrażenie, że Papież nie powiedział mi, żeby się usunął lub żeby sciszył głos, zajmując stanowisko wobec problemów.

Odniosł też wrażenie, że ojciec Levi sądził, że Watykan chciał by Solidarność złączyła stanowisko, lecz nie było to zdanie samego Papieża. Senator Dodd rozmawiał z Ojcem Św. i dygnitarzami Watykanu 17 sierpnia.

Powiedział, że spytał Papieża, czy Stany Zjednoczone powinny znieść sankcje wobec PRL. Papież miał odpowiedzieć: Nie będę wam mówił, co robić. To są sprawy polityczne. Cenię głęboko to, co naród amerykański czyni dla mego narodu w Polsce.

FUNDUSZ
ROLNICTWA

WŁADZA SIĘ TARGUJE

Wiceminister rolnictwa PRL Ziemia oświadczył 13 bm, że władze pragną, aby planowany fundusz Episkopatu Polski dla rozwoju rolnictwa służył pomocą nie tylko rolnikom indywidualnym, ale także Państwowym Gospodarstwom Rolnym. W rozmowie z korespondentami zachodnimi w Warszawie Ziemia powiedział, że suma, która ma dysponować fundusz - 5 miliardów marek zachodniemieckich - jest, jego zdaniem, zupełnie nierealistyczna.

Ziemia powiedział, że obecnie trwa przygotowanie projektu ustawy, które umożliwią utworzenie funduszu.

Niecałe dwa tygodnie wcześniej, w Częstochowie, Prymas Polski kardynał Józef Glemp powiedział, że rozmowy między Kościołem a władzami w sprawie tego funduszu toczą się bardzo wolno i ostrzegł rząd PRL, że duża zwłoka może zmieścić zagranicznych ofiarodawców.

PROPAGANDA

Zachodni korespondenci informowali o demonstracjach dziesiątków tysięcy Polaków w trzecią rocznicę Solidarności 31 sierpnia w co najmniej 9 miastach.

1 września oficjalna prasa w PRL określiła demonstracje jako kompletne fiasko.

Komunikat Polskiej Agencji Prasowej mówił o tym, że wszystkie warszawskie gazety zawierały sprawozdania o spokojnej i uczciwej pracy, tego dnia, w całym kraju w

trzecią rocznicę "tak zwanych" porozumień Gdanskich. PAP dodał, że miały miejsce "izolowane i nieudane" próby zakłócenia porządku w niektórych miastach.

Prawie cała prasa na pierwszych stronach zamieściła zdjęcia z oficjalnej ceremonii pod pomnikiem Gdanskim. Mała delegacja działaczy partyjnych i dyrektorów stoczni złożyła tam wieniec i szybko się oddaliła, jak tylko została sfotografowana.

ZESTRZELENIE 747 SUGERUJE PROBLEMY W SZKOLENIU, SPRZĘCIE I DOWODZENIU SIŁ ZBROJNYCH ZSRR

Okoliczności zestrzelenia przez Sowietów koreańskiego samolotu pasażerskiego rzucają pewne światło na sowieckie siły zbrojne. John F Burns, specjalista **New York Times** od spraw wojskowych zwraca uwagę, że incydent wskazuje na **problemy w zakresie szkolenia, sprzętu i dowodzenia w sowieckich siłach zbrojnych**

● Sowieci przyznali, że ich obrona powietrzna przez dwie i pół godziny śledziła samolot koreański i nie była w stanie przez ten czas go zidentyfikować. Najwyraźniej, personel sowiecki nie próbował zasięgnąć informacji w rozkładzie międzynarodowych lotów pasażerskich, by się zorientować czy możliwe było, by o tym czasie jakiś samolot pasażerski się zabłąkał w tej okolicy. Nie próbował też uzyskać informacji poprzez łącze kontroli lotu między Chabarowskiem a Sapporo, w Japonii. Zdaniem zachodnich ekspertów wojskowych sugeruje to, że sowiecki personel wojskowy funkcjonuje we własnym, odizolowanym świecie i dlatego oficerowie nie są przygotowani na nadzwyczajne sytuacje, nie przewidziane regulaminami

● Zdaniem zachodnich ekspertów wojskowych, w tym przydadku problem mógł jeszcze bardziej komplikować wąskie wyszkolenie i brak szerszego wykształcenia niektórych oficerów sowieckich i ich nieznanostki zewnętrznego świata

● Inna słabostka to **szttywna, nieelastyczna struktura dowodzenia i niepewna łączność**. Możliwe że oficer śledzący lot Boeinga 747 nie był w stanie szybko skontaktować się z osobą odpowiedzialną do korzystania z łącza Chabarowsk-Sapporo. Możliwe też, że oficer na Sachalinie nie miał właściwego numeru telefonu. W ostatecznym rachunku czynnikiem krytycznym mogła być sztywna struktura dowodzenia. Marszałek Ogarkow powiedział na konferencji prasowej w Moskwie że istnieje ścisły system regulujący wydawanie rozkazów w takich sytuacjach i że miejscowy dowódca obrony powietrznej był odpowiedzialny do wydania rozkazu zestrzelenia Boeinga 747

Wielu specjalistów na Zachodzie wyraża niepokój wobec faktu, że oficer oddalony o 4500 mil od Moskwy, może podejmować

decyzje o tak doniosłych konsekwencjach. Kiedy jednak reporter zapytał Ogarkowa, czy oznacza to, że **najwyższe dowództwo gotowe jest ryzykować wojnę na skutek decyzji podejmowanych lokalnie (na prowincji)**, Ogarkow odparł, że zupełnie niewłaściwe są jakiegokolwiek analogie z USA w zakresie decyzji dotyczących wojny

ROZSTRZELIWANIE OFICERÓW ZA TO, ŻE NIE ZNISZCZYLI OBCYCH SAMOLOTÓW NAD ZSRR

● Kolejny problem na który, jak się wydaje, wskazuje incydent to to że oficerowie unikają podejmowania samodzielnych decyzji w sprawach objętych regulaminem

John F Burns przypomina, że w ciągu minionych lat na Zachodzie docierały wiadomości o **rozstrzelaniu** sowieckich oficerów za to, że nie zestrzelili samolotów naruszających sowiecką przestrzeń powietrzną. Możliwe więc że oficer który wydał rozkaz zestrzelenia koreańskiego samolotu, miał w pamięci takie właśnie przykłady

Katastrofa sowieckiego samolotu cywilnego Gazeta w Alma-Acie podała, że podczas podchodzenia do lądowania na lotnisku w Alma-Acie rozbił się samolot pasażerski odbywający lot wewnętrzny. Nie podano liczby ofiar, ale rozbitny samolot TU-134 zabiera na pokład 72 pasażerów i ma 5 członków załogi

GŁODÓWKA

70 Zielonoswiątkowców rozpoczęło strajk głodowy w Czugujewce W wiosce Czugujewka oddalonej o około 6400 km od Moskwy i położonej na wschodniej Syberii na wybrzeżu Pacyfiku ponad 70 członków chrześcijańskiej sekty Zielonoswiątkowców rozpoczęło zbiorowy strajk głodowy, by wymusić na władzach sowieckich zezwolenie na emigrację do któregoś z państw zachodnich. W ręcznie napisanym oświadczeniu dostarczonym do Moskwy Zielonoswiątkowcy apelują do "wszystkich organizacji międzynarodowych" o "pomoc i pomoc"

DZIECI

ONZ wezwała Iran do przestrzegania konwencji międzynarodowych i wstrzymania rekrutacji dzieci do wojska walczącego z Irakiem W rezolucji, potępionej przez Iran, ONZ wzywa także wszystkie organizacje międzynarodowe do udzielania pomocy irackim dzieciom więzniom wojennym i do organizowania czasowego osiedlenia tych dzieci w innych krajach muzułmańskich

SLUBY

ChRL nie wolno posłubić cudzoziemca W Pekinie poinformowano, że rząd ChRL wprowadził przepis, który zabrania ślubu pomiędzy obywatelem chińskim wykonującym pracę "tajne albo ważne" i cudzoziemcem. Jest to kolejny krok mający uniemożliwić kontakty między Chinczykami a cudzoziemcami. Przepis został tak sformułowany, by odpowiadał pod niego każdy Chinczyk, gdyż obraca każdego Chinczyka może być określona jako "ważna", a wielu Chinczyków w państwie, które prognozy pogody uznaje za poufne z łatwością odpowiednio pod określenie "tajne"

● Odwizw w kinie chińskim? Podczas rewolucji kulturalnej chińska kinematografia, która i przed nią nie była mocna, upadła całkowicie. Ilościowo nie było źle, ale wszystkie filmy były filmami propagandowymi. Niech żyje Mao, niech żyje mały rewolucjonista Li, niech żyje komunizm itd. Czerwona Gwardia położyła rękę na wszystkich, którzy chcieli nakręcać filmy psychologiczne, melodramaty, tragedie, no prostu filmy, w których mówiono by o uczuciach ludzkich

W tym miesiącu na Festiwalu Filmu Światowego w Montrealu wyświetlono film produkcji chińskiej "Pastuch" 59-letni reżyser Xie Jin nakręcił ten film na początku br. w ChRL. O czym jest ten film? Jest to film o pełnym emocjonalnego napięcia i uczuciowych subtelności spotkaniu między ojcem i synem. Już to jest niezwykle. W okresie rewolucji kulturalnej mówienie o uczuciach bądź okazywanie emocji było klasyfikowane jako przesytek burżuazyjnej kultury, czasem jako rewizja marksizmu. Ale niezwykłość tego chińskiego filmu polega również na tym, że spotykają się o 30 latów ojciec - prezydent wielkiego koncernu chemicznego w USA i syn - nastuch chiński. Otoż ojciec, były kapitalista chiński, ratując swą skórę uciekł przed armią czerwoną Mao Tse-Tunga do Ameryki

Tam zrobił wielką karierę i przed śmiercią jako starszy i bardzo bogaty człowiek przybył ze swą młodą sekretarką do Pekinu, by spotkać się z synem, którego, uciekając, smototnie, wraz ze swą żoną, zostawił w następstwie losu. Początkowo wszystko jest o wschodniemu grzecznie, ale potem 41-letni syn-nastuch wywołuje ojcu jego okrutność. Dowiadujemy się, że ojciec przyjechał do ChRL, by zabrać syna do USA, ale Xie Jin uchodzący za najlenszego reżysera chińskiego nie przedstawia ojca jako burżuazyjnego dekadenta, ale subtelnie i bez czarno-białych regulek Naswietla również, ile musiał nacierniec się syn z powodu swego burżuazyjnego pochodzenia

Na razie film obejrżeli widowie na festiwalu (film nie został zakupiony przez dystrybutorów w Ameryce). Sami Chinczycy jeszcze nie mieli okazji go obejrzyć. Jeśli partia łaskawie przyzwoli, obejrzenie filmu będzie dla nich większym wstrząsem niż dla Polaków było obejrzenie kiedys "Człowieka z marmuru"

ŻYCIE LUDZKIE W ZSRR MA INNĄ CENĘ

Moskiewski korespondent brytyjskiego tygodnika **The Economist** dziwi się, że obywatele sowieccy z taką łatwością przyznali oficjalną wersję zestrzelenia samolotu pasażerskiego koreańskiego linii lotniczych przez sowieckie lotnictwo. Wydaje się, że przeciętny Rosjanin wcale się nie przejmował nawet tym, że oficjalna wersja wydarzeń zmieniała się z dnia na dzień

Wydaje się, że większość zwykłych obywateli sowieckich przyjmuje stanowisko władz, że ZSRR ma prawo zestrzelić każdy samolot, który znajdzie się w sowieckiej przestrzeni powietrznej. Nawet ci, których poinformowano, jak wiele osób straciło życie w incydencie, nie zmieniają tego poglądu. Pada odnowiedz Granice ojczyzny to rzecz święta i musi się ich bronić za wszelką cenę

Kreml umiejętnie eksploatował to przekonanie. Władze ogłosiły, że samolot odbywał misję szpiegowską i sugerowały, że to Amerykanie uknuli spisek, mający na celu zestrzelenie go przez ZSRR i zdyskredytowanie w ten sposób socjalistycznej ojczyzny. Wykorzystywano nawet wspomnienia z czasów wojny, porównując Amerykanów do hitlerowskich oddziałów, nędzających przed sobą kobiety i dzieci, by się uchronić przed ogniem w ataku

Prasa radio i telewizja w ZSRR bardzo walc miejsca nos-

więcili materiałom, mającym obudzić emocje. Lecz fakty wydzielono skąpo. Korespondent ze zdziwieniem notuje, że większość obywateli, jak się wydaje, wcale tego nie zauważyła. Są przyzwyczajeni do tego, że władza udziela skąpych informacji

Nie powiedziano obywatelom nic o tym, ile osób zginęło w zestrzelonym samolocie. Jeszcze w połowie tygodnia czytelnicy nie dowiedzieli się z sowieckiej prasy, że świat oskarża ZSRR o zestrzelenie pasażerskiego samolotu. Gazety wymienione były oskarże-

niami pod adresem Amerykanów, historiami o oburzających amerykańskich kłamstwach i oszczerstwach

Nawet normalnie krytyczni Rosjanie, którzy słuchają Głosu Ameryki i BBC mówili, że trudno im uwierzyć, że samolot mógł zboczyć z kursu, jeśli nie był samolotem szpiegowskim. A większość z nich jest zdania, że jeśli była to misja szpiegowska, to zestrzelenie samolotu było usprawiedliwione nawet, jeśli na pokładzie byli cywile. Życie ludzkie ma w ZSRR inną cenę

UCIECZKA ZA MUR

Dwaj strażnicy muru berlińskiego z NRD uciekli przez mur do Berlina Zachodniego Dwaj wschodniemieccy strażnicy muru berlińskiego, obaj mający około 20 lat, opuścili więz obserwacyjną i przedostawszy się przez mur berliński wybrali wolność. Po przebyciu muru o 3,5 m wysokości strażnicy w pełnym uzbrojeniu dobiegli do najbliższej restauracji i porobili ku zdumieniu jej klientów i właściciela o skomunikowanie ich z policją zachodniemiecką. Do momentu jej przybycia właściciel restauracji Sigrid von Pasten ugostił zbiegów piwem i napierosami. Policja z zachodniobersliska

ulożowała uciekierów w obozie dla uchodźców. "Czekaliśmy aż do chwili powiedział jeden ze strażników w wywiadzie dla zachodniobersliskiej gazety - gdy okolica będzie niestrzeżona. W momencie gdy dokonujący rutynowego przejazdu jeem minął naszą więz obserwacyjną zeszlismy z niej i sprintem pobiegliśmy do muru". Obydwaj uciekierzy oświadczyli, że czekali od roku na sprzyjającą okazję ale nie dostawali służby razem. Strażnicy muru odbywają służbę parami w zdecydowanej większości wyradkow nie wiedząc z kim wyradnie im służba, a bardzo często nie znając swego partnera

BEZ TRANSPARENTÓW

L'Express (z 29 07 83 str 43) zanotował pod tytułem "NRD milczenie" co następuje: "W Jenie (NRD) kilkadziesiąt osób zbiera się każdej soboty o 9 00 rano na placu centralnym miasta. Bez sloganów, bez transparentów. Przyczyna zbierający się chcą uzyskać prawo legalnego opuszczenia swego kraju bez stania się "wrogiem państwa"

Zazenowanie władz
Dopisek przepisywacza
Może to i dobre ale w ota-

czającym wrzasku demokratów-socjalistów-komunistów (wybierzcie sobie co uważacie, dla mnie to "wsio rawno") podpalacze świata) symboliczne milczenie czy szepc sprzeciwu to kwilenie niemowląt sprzeciwiających się napierającym, ryczącym rozszalałym słoniom, tygrysiom, wilkom czy hienom. Czas krzyczeć i to bardzo głośno, jeżeli chcemy przeczyc

WERSJA

SOWIECKA

5 Samolot przeleciał co najmniej nad jedną strategiczną bazą morską,

6 Piloci sowieccy próbowali skontaktować się z samolotem na drodze radiowej. Samolot sowiecki zastosował przyjętą częstotliwość międzynarodową, 121 megahercy bądź 121 megacykli,

7 Pilot sowiecki nie widział świateł nawigacyjnych na 747,

8 Nagrane na taśmie uwagi pilota o światłach są głosem drugiego pilota sowieckiego, który mówi o światłach pierwszego samolotu sowieckiego,

9 Piloci sowieccy wystrzelili cztery serie pocisków ostrzegawczych, wynalając łącznie 120 pocisków,

10 Piloci sowieccy czynili wysiłki, by zmusić 747 do lądowania, ale samolot nie chciał się poddać i gwałtownie zmieniał tor lotu,

11 Piloci bezskutecznie nadali także sygnały skrzydłowe,

12 747 wkroczył w sowiecką przestrzeń powietrzną w miejscu gdzie zwykle działają RC-135, amerykańskie samoloty rozpoznawcze,

13 ZSRR śledził przez dwie godziny lot jednego samolotu RC-135, kiedy zauważono drugi samolot, który leciał równoległe do lotu RC-135. Następnie jeden z samolotów odleciał w stronę Alaski, drugi nad Kamczatkę. To narodziło sowieckie siły przeciwlotnicze na myśl, że amerykański samolot wojenny naruszył sowiecką przestrzeń powietrzną,

14 Dowódcy sowieccy nie mieli wątpliwości, że w sowieckiej przestrzeni powietrznej znajdował się samolot szpiegowski,

15 Lot RC-135 i lot samolotu południowokoreańskiego były skoordynowane, by zmylić obronę sowiecką,

16 Chmury, ciemność i odległość uniemożliwiły pilotom sowieckim zidentyfikować samolot jako "Jumbo-jet",

17 Zostały wykorzystane wszystkie sposoby zmuszenia samolotu do lądowania,

18 Pocisk raketowy został wystrzelony nad terytorium sowieckim

AMERYKAŃSKA

5 USA zgadzają się z tym, że we Wschodniej Azji ZSRR posiada ważne bazy wojskowe, ale podkreśliły, że precyzyjny kurs lotu samolotu nie został jeszcze przedstawiony,

6 Tasmę magnetofonowe w posiadaniu USA nie wykazały żadnej próby nawiązania łączności z samolotem koreańskim ze strony pilotów sowieckich,

7 Tasmę magnetofonowe w posiadaniu USA wykazały, że pilot sowiecki widział światła nawigacyjne na samolocie 747,

8 Tasmę magnetofonowe wykazały, że uwagi o światłach wyowiada pilot pierwszego samolotu sowieckiego,

9 Tasmę magnetofonowe wykazały zamis strzałów ostrzegawczych,

10 USA utrzymują, że lot samolotu przebiegał po linii prostej. Tasmę magnetofonowe wykazują, że pilot sowiecki nadał do naziemnej stacji kontroli lotu informację o zmniejszaniu szybkości samolotu na cztery minuty przed wystrzeleniem rakiety,

11 USA stwierdziły, że ZSRR nie przedstawił dowodu sygnałów skrzydłowych,

12 USA odmówiły podania szczegółów amerykańskiej działalności rozpoznawczej,

13 RC-135 nie znajdował się nigdy bliżej niż w odległości 75 mil do samolotu pasażerskiego. W czasie gdy RC-135 przeleciał nad kurs lotu 747, samolot pasażerski znajdował się w odległości około 300 mil od RC-135. W momencie zestrzelenia samolotu cywilnego RC-135 znajdował się od godziny na lotnisku na Alasce,

14 USA potwierdziły, że samolot rozpoznawczy RC-135 znajdował się w powietrzu,

15 USA utrzymują, że ZSRR nie przedstawił żadnych dowodów, by podtrzymać ten pogląd,

16 USA podkreśliły, że zestrzelenie samolotu wystąpiło podczas jasnej nocy ze świecącą połową Księżyca, a tasmę ujawnione przez USA dowiodły, że najmniejsza odległość pilota sowieckiego od samolotu wynosiła 1,2 mili,

17 ZSRR nie udzielił odpowiedzi na pytanie amerykańskiego Departamentu Stanu dlaczego władze sowieckie nie skontaktowały się z władzami japońskimi bądź amerykańskimi przed zestrzeleniem samolotu,

18 USA potwierdziły ten fakt

POWTÓRZYMY

AKCJE, GDY OKOLICZNOŚCI POWTÓRZĄ SIĘ

Uczestnik misji M. Ogarkow
Kancelaria KBWE

Marszałek M. Ogarkow, dowódca sowieckiego sztabu generalnego oraz A. Gromyko, sowiecki minister spraw zagranicznych podtrzymali głoszoną przez ZSRR od samego początku wersję o szpiegowskiej misji samolotu południowokoreańskiego oraz podkreśliły, że ZSRR jest zdecydowany powtórzyć akcję tyle razy, ile razy zajdzie jej potrzeba. Ogarkow i Gromyko są najwyższymi przedstawicielami władzy sowieckiej, którzy do tej pory złożyli publiczne oświadczenia w związku z zestrzeleniem samolotu 747. Ogarkow wystąpił 9 września na konferencji prasowej w Moskwie, natomiast Gromyko przedstawił sowiecki punkt widzenia na konferencji KBWE w Madrycie.

Hańba
PRL

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ potępiająca zestrzelenie samolotu południowokoreańskiego zablokowana przez ZSRR. Polska głosi przeciwko rezolucji.

ZSRR oskarżając USA o próbę zwiększenia konfrontacji z Moskwą zastosował prawo weta (jako stały członek Rady Bezpieczeństwa) i zablokował rezolucję potępiającą zestrzelenie samolotu południowokoreańskiego linii lotniczych. Za przyjęciem rezolucji głosowało 9 państw: Francja, Jordania, Malta, Holandia, Pakistan, Togo, Wielka Brytania, USA oraz Zair. Przeciwko rezolucji były dwa państwa: ZSRR i Polska. Od głosu wstrzymały się ChRL, Gujana, Nikaragua oraz Zimbabwe.

REAKCJE

EWG nie potępiło ZSRR

10 państw członkowskich EWG wyraziło żal i ubolewanie w związku z zestrzeleniem samolotu koreańskiego, ale z powodu sprzeciwu Grecji nie wydało wspólnego oświadczenia potępiającego Moskwę za zestrzelenie samolotu.

USA i Kanada zwróciły się oficjalnie do ZSRR z żądaniem odszkodowania za życie swych obywateli zabitych na skutek zestrzelenia samolotu. Przedstawiciele ambasad sowieckich w USA i Kanadzie odmówili przyjęcia oficjalnych not z żądaniem odszkodowania.

Przedstawiciel południowokoreańskiego komitetu olimpijskiego powiadził w Seulu, że ZSRR zostanie zaproszony do wzięcia udziału w igrzyskach olimpijskich w roku 1988, które odbędą się w Seulu. Dodał także, że południowokoreański komitet olimpijski nie przewiduje wystosowania prośby o zakaz udziału ZSRR w przyszłorocznych igrzyskach olimpijskich w Los Angeles.

Wywiad w telewizji sowieckiej

z pilotem, który zestrzelił

samolot

południowokoreański

Osobnik przedstawiony w telewizji sowieckiej jako pilot samolotu SU-15, który zabił 269 ludzi po prostu wykonując rozkaz

10 września wieczorem telewizja sowiecka przeprowadziła wywiad z pilotem SU-15, który zestrzelił pasażerski samolot linii południowokoreańskich zabijając 269 osób.

Pilot mający około 45 lat nie został zidentyfikowany z nazwiska ani imienia oraz nie podano jaki posiada stopień wojskowy. Telewizja sowiecka nie podała również terminu przeprowadzenia wywiadu. "Wyznaczono mi specjalne zadanie - powiedział pilot - i spróbowałem je wykonać tak dobrze jak to było możliwe, zadanie militarne, które jest sensem całego mego życia".

Pilot stwierdził, że był absolutnie niewinny, że ma do czynienia z wojskowym samolotem nieprzyjacielskim i pokazał, jak kiwał skrzydłami swego samolotu SU-15 oraz jak wystrzelił cztery serie pocisków ostrzegawczych. Samolot zdaniem pilota zignorował ostrzeżenia i nie chciał lądować, by zgodnie z przyjętą konwencją wyjaśnić, jakiego typu jest

to samolot.

"Samolot leciał wciąż według tego samego kursu i na tej samej wysokości i otrzymałem rozkaz, precyzyjny i ostateczny rozkaz" - powiedział pilot. Ta wypowiedź pozostaje w jawnej sprzeczności z wypowiedzią marszałka Ogarkowa, który na konferencji prasowej dla dziennikarzy oświadczył, że samolot koreański próbował uciec i gwałtownie zmieniał linię lotu.

"Jest to trudne, by mówić o moich emocjach - kontynuował pilot - w tamtym momencie samolot przeleciał w pobliżu naszej bazy wojskowej. Ludzie w tym czasie spokojnie sobie śpali".

Pilot MIG-23, który towarzyszył w misji pilotowi SU-15 podkreślił podczas tego samego wywiadu, że absolutnie nie zawahałby się, gdyby to on otrzymał rozkaz zestrzelenia samolotu. Ostatecznie, powiedział, samolot leciał nad jego ojczyznę i w każdej chwili mógł zrzucić bombę, która trafiłaby w jego dom.

Ze Spiewow historycznych Juliana Niemcewicza

Juz / wozda krolem rządzac dwa narody
Szkodliwe błędy zamysla poprawic
Lecz gdy w tym znalazł niezłomne przeszkody
zostalo tylko orężem się wslawic

300-lecie Zwycięstwa

pod Wiedniem

W 1683 r. wódz turecki Kara Mustafa na czele potężnej armii ruszył na podboj stolicy cesarstwa austriackiego Wiednia. Wiedział on że sobą około 300 000 Turków Tatarów i Węgrów. Strach padł na całe chrześcijaństwo. Cesarz opuścił stolicę, bronił jej tylko bohaterstwo hrabia Stahrenberg.

Ponieważ między Polską a Austrią został dnia 31 marca 1683 roku podpisany sojuszniczy traktat w którym obie strony przyrzekały sobie wzajemną pomoc militarną w razie napadu Turków (Turcy bowiem atakowali Polskę od strony Ukrainy a Austrię od południa). Polska była zobowiązana przyjsz Wiedniowi z odsieczą. Cesarz wysłał błagalne poselstwa z prośbą o szybka pomoc do papieża, do książąt niemieckich a przede wszystkim do sprzymierzeńcy - króla Jana Sobieskiego - znanego pogromcy Turków.

Poselstwo cesarskie i papieskie przybyło do króla Sobieskiego do Wilanowa w momencie gdy król spieszył na Mszę św. Wyśłannicy cesarski i papieski na kolanach błagali Sobieskiego ażeby ratował Wiedeń i chrześcijaństwo. Król wierny danemu przyrzeczeniu w dwa dni później (18 lipca) wyjechał do Krakowa wskazanego jako punkt koncentracji całej armii. W ciągu 8 dni sierpnia dokonano koncentracji wojska koronnego 27 000 ludzi w czym 14 000 jazdy a 13 000 piechoty. Nadciągnac miało 12 000 Litwinów 1 200 żołnierzy elektora brandenburskiego a parę tysięcy żołnierzy i 10 000 Kozaków stało w pogotowiu nad Dniestrem.

Wiadomości z Wiednia skłoniły Sobieskiego do marszu z samym wojskiem koronnym nie czekając na Litwinów. Dnia 15 sierpnia armia ruszyła dwiema kolumnami: jedna przez Bielsko Cieszyn Hranice na Mikulów gdzie stanęła 25 sierpnia druga natomiast główna szła na Tarnowskie Góry poprzez Raciborz Opawę Brno Mikulów maszerując 30 kilometrów dziennie (blisko 400 km w ciągu 15 dni). Król zatrzymał się w Piekarach Śląskich gdzie u stop cudownego obrazu Matki Boskiej modlił się o pomyślny wynik walk.

Sobieski w Raciborzu wyprzedził główne siły wojskowe na czele 3 000 konnicy i 31 sierpnia połączył się z dowódcą wojsk austriackich z księciem Karolem Lotaryńskim i z posiłkami niemieckimi. Sobieski objął naczelne dowództwo nad całą 76 000 ludzi liczącą armią od razu ustalił plan przejścia Dunaju pod Tulln (powyżej Wiednia) gdzie wojska cesarskie przystąpiły do zbudowania mostów. W tym punkcie miały się skoncentrować siły cesarskie Karola Lotaryńskiego nadciągające im posiłki i kontyngenty książąt niemieckich, mające przejść Dunaj pod Krems.

Miejsce przeprawy i koncentracji wybrane było śmiało odległe zaledwie 20 kilometrów od armii tureckiej ale osłonięte od strony wroga gorami lesistymi Lasu Wiedenskiego utrudniającymi obserwację i rozpoznanie. Sobieski obrął prawe skrzydło na dokonanie nagłego ataku

armii chrześcijańskiej. Po zbudowaniu mostów dnia 5 września rozpoczęto przeprawę która trwała 3 dni. Cała armia (26 000 Polaków i 50 000 Austriaków) uszykowała się na równinie między Dunajem a gorami.

Dowództwo spoczywało mocno w ręku Sobieskiego tak że Karol Lotaryński oraz książęta z Rzeszy wiernie spełniali jego rozkazy. Król zamierzał ruszyć na Wiedeń przez góry Łasku Wiedenskiego ażeby jak najprędzej dać odsiecz załozce broniącej się mężnie lecz stopniowej w walkach i na skutek chorób zakazanych. Tureckie przykopy wryły się już w wewnętrzne wały tak że fort osłaniający Burg oraz sąsiedni bastion Loebla nie były w stanie wytrzymać natarcia tureckich. Zdawało się że Wiedeń lada chwila dostanie się w ręce tureckie.

Dnia 8 września król ustalił plan bitwy. Piechota i konnica miały tworzyć pierwsze linie. Jazda miała iść za piechotą ze względu na teren lesisty i gorzisty a dopiero po wywalczeniu

Katskiego i wytrwałoscia piechoty polskiej przeciągano artylerię polską gdy Austriacy i Niemcy mimo lepszej drogi od razu utkwili.

Po zejściu w dolinę potoku Weidling przed ostatnim wysokim pasmem górskim armia wyrównała się i uporządkowała się i do przejścia pasma tego zwanego wtedy Kahlenbergiem (Łysa Góra) rozczłonkowała się na kilka kolumn. Uzyskała przez to znaczne ułatwienie przejścia przez góry, możność szybkiego rozwinięcia się w szereg bojowy a zarazem bezpieczeństwo od napadu wroga z prawej flanki.

Turcy zachowywali się biernie wobec ciągnięcia kolumn cesarsko-polskich przez góry Łasku Wiedenskiego nie spodziewając

Wiednia by co rychlej przyjsz z pomocą zagrożonemu miastu. Uderzenie główne poszło by przeto wprost z Kahlenbergu na Nussdorf lewym skrzydłem.

Plan ten mógł powstac jedynie pod wpływem obawy że Wiedeń lada moment padnie. Natarcie przeprowadzone z północnego zachodu byłoby fatalne. Uderza-

jąc z tego punktu Sobieski zechciałby Turków ku południowi co umożliwiło by im odwrót natomiast na swym lewym skrzydle Turcy - nie zagrożeni - mogliby z powodzeniem uderzyć na polskie prawe skrzydło używając swej ciężkiej jazdy i w ogóle mogli by rzucić do walki większe masy swej kawalerii.

Pierwszy plan narzucony przez naleganie Austriaków nie przetrwał ranka 12 września drugi plan Sobieski miał już przygotowany gdy rano 12 września zobaczył z Kahlenbergu rozkład sił i obozów tureckich wskazując że z południa może zagrozić miertelne niebezpieczeństwo.

wyjścia na równinę miała wyprzedzić piechotę i stanąć w pierwszej linii bojowej. Na drugi dzień 9 września rozpoczął się marsz przez Las Wiedenski.

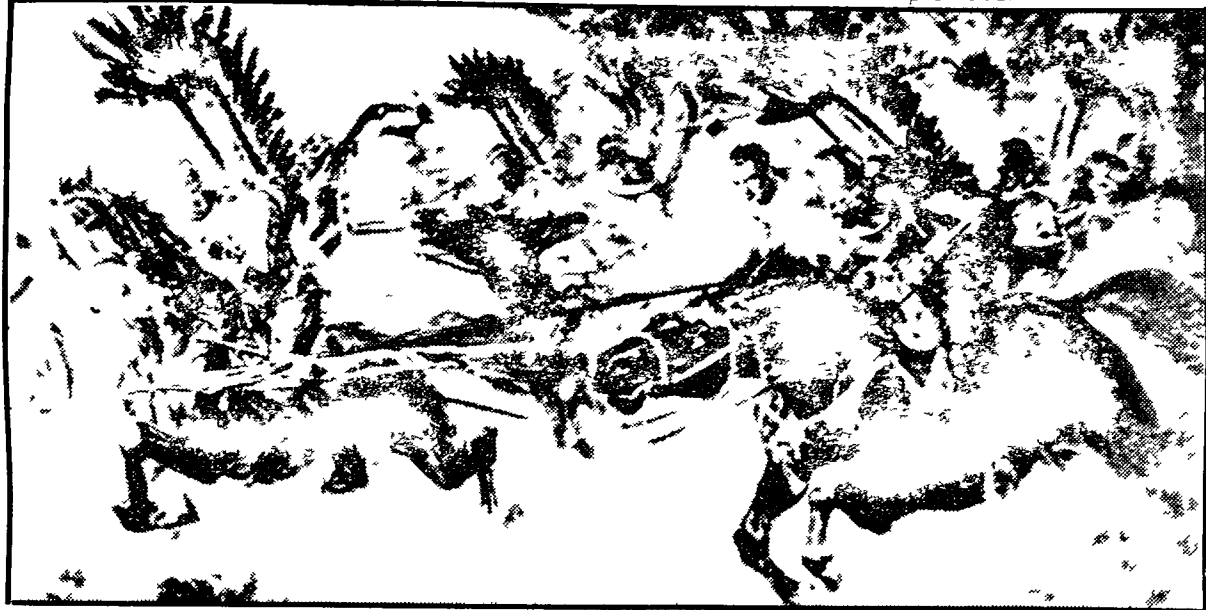
Ponieważ jedyną cieśniną 25 kilometrów długą stanowiła dolina wzdłuż Dunaju było nie

się stąd większych sił chrześcijańskich. Turcy mimo że stwierdzili ich obecność jeszcze nie wierzyli w obecność króla i armii polskiej. Postanowili oni bronić Niemcom wyjścia z gór w równinę przeto obsadzili w tym celu ogrody i winnice na wzgórzach

Król Jan III Sobieski otrzymuje od Ławlinow szablę Żółkiewskiego przed wyprawą wiedeńską w 1683 roku

armiom chrześcijańskim i ze tam otwiera się pole do działania armii polskiej.

W międzyczasie na stokach Kahlenbergu na lewym skrzydle chrześcijańskiego frontu wywiązywała się bitwa. Sobieski sam prowadził walkę osobiście.

możliwe przeprowadzić całą armię na tak wąskim terenie. Zatem Sobieski dał rozkaz przeprowadzenia całej armii kilkoma kolumnami by móc ułatwić rozwinięcie się wojsk w szereg bojowy. Do dyspozycji były tylko dwie drogi: trakt wzdłuż Dunaju i górskie dróżki na miejscowość Kirchbach.

Austriacy i Niemcy szli traktem naddunajskim a polskie jednostki bojowe szły drożkami góorskimi. Nadludzka energią cen-

tworzących krawędź kotliny Nussberg Schafberg i Michaelerberg. Turckie dowództwo ustawiło swe główne masy wojsk do bitwy na południowy zachód od Wiednia, osłaniając główny swój oboz.

Plan bitwy w ogólnym zarysie został opracowany zawczasu na podstawie map przy czym Sobieski idąc za naleganiami Karola Lotaryńskiego zamierzał główne uderzenie przeprowadzić po linii najkrótszej do szanów

disponował odwodami i wspierając cesarskie oddziały kilkoma działami polskimi. Gdy zepchnięto Turków na Nussberg Sobieski przeprowadził ogólny atak na tę pozycję a po jej wzięciu nakazał zatrzymać natarcie i uporządkować wojska. Następnie odjechał na prawe skrzydło do polskich żołnierzy. Jazda polska dopiero około południa z wielkim mozołem wydobywała się ze stromych szlaków na stokach Rosskopf i Dreimarksteinu piechota zaś musiała toczyć ciężką

walkę z janczarami tureckimi o Michaelerberg wreszcie ukazała się na tej gorze nasza lekka jazda i starła się z jazdą turecką.

W terenie bardzo trudnym dla jazdy trzy razy starły się lekkie hufce nasze z konnicą turecką. Az udało się je spędzić ze wzgórz po czym król obsadził je mocno polską piechotą i artylerią Katskiego cudem energii przeciągniętą przez góry.

Opierając się na zdobytej pozycji Sobieski przeprowadził zaciętą zwycięską walkę o wies Poetzleindorf i wzgórza Schafberg oraz Heuberg zrzucając Turków z ostatnich przedgorzy Łasku Wiedenskiego. Była to głównie praca naszej piechoty konnicy i artylerii przy współdziałaniu sprzymierzonych.

Teraz dopiero około 4 po południu mogły rozwijać się potężne linie polskiej jazdy. Turcy już od godz. 12 przesuwali wszystkie swe siły z północy w stronę Waehring i Hernals przeciwko Polakom. Chan dowódca Tatarów próbował swoimi wojskami poprzez dolinę potoku Mauer obejść Polaków ale zagrożony przez wysłaną na czas polską lekką kawalerię cofnął się. Uwaga Turków skupiała się odtąd na polskim skrzydle.

Odpływ sił tureckich z północy umożliwił około 1 po południu Karolowi Lotaryńskiemu zdobyć Heilingenstadt i osiągnięcie linii obrony Katskiego. Po 4 po południu ruszyło lewe skrzydło wprost ku południowi na Waehring współdziałając w ostatecznym natarciu. Środek armii posuwał się naprzód bez poważniejszej walki.

Przed godziną 5 Sobieski zauważył że może masowo użyć swojej jazdy. Chociaż król planował główne natarcie na Turków w dniu następnym to powziął decyzję stoczyć jeszcze przed padnięciem nocny stanowczy bój i nakazał ogólne natarcie. Turcy przystąpili do przeciwnatarcia na polskie prawe skrzydło ale zostali ogniem odparci. Nadal jeszcze próbowali na południu nasze pozycje oskrzydlać ale zostali przez naszą i sprzymierzonych piechotę odrzucony. Dosrodkowym natarciem cała armia sprzymierzona parła na Turków. Teraz sam Sobieski poprowadził do drugiego uderzenia nasza ciężka jazda.

Armia turecka została rozbita. O godz. 6 po południu Polacy wjechali do głównego obozu tureckiego. Lekka jazda obciosa się do poscigu za uciekającymi w pogoń wojskami tureckimi.

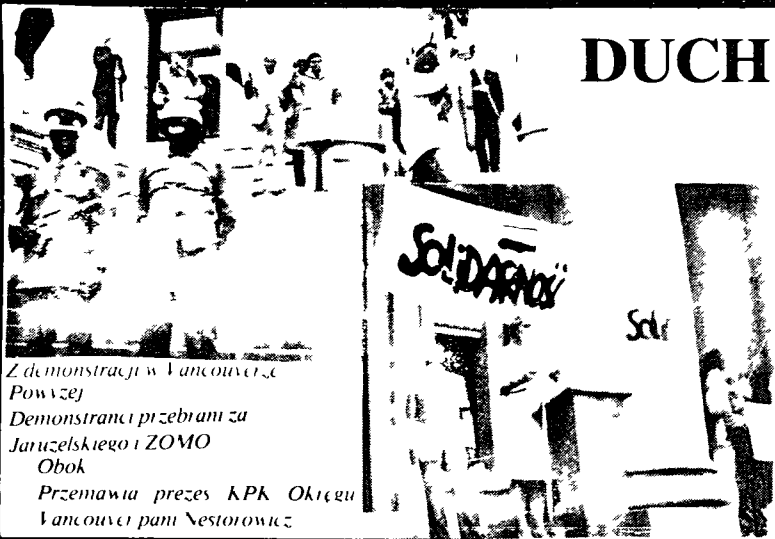
Z bitwy wiedeńskiej stanęliśmy u szczytu polskiej sztuki wojennej i wojennego czynu. Geniusz wódza sprawność wojska wyrobiona wśród ciągłych wojen oraz potęga ducha płynąca z uniesienia patriotycznego i religijnego złożyły się na to zwycięstwo oceniane przez niektórych nisto ryków jako największy wyczyn w naszej historii.

Uwolniona przez Sobieskiego ludność Wiednia zgłosiła mu w paniale przyjęcie. Radosc była wielka.

Sobieski przesłał Papieżowi zdobytą chorągiew turecką oraz wiadomość o zwycięstwie tymi słowy: Przybyłem ujrzałem i Bog zwyciężył. Niegdyś w starożytności wódz rzymski Juliusz Cezar donosił Rzymowi o zwycięstwie nad wrogiem w trzech słowach: Przybyłem ujrzałem i zwyciężyłem. Sobieski nasładował go w tym jednak z tą różnicą że zwycięstwo przyisał nie sobie lecz Boskiej pomocy.

Zwycięstwo pod Wiedniem złamało raz na zawsze potęgę Turków. Odtąd bowiem zanęchali planu podboju świata chrześcijańskiego.

DUCH SOLIDARNOŚCI W VANCOUVERZE

Z demonstracji w Vancouverze
Powzrej
Demonstranci przebrani za
Jaruzelskiego i ZOMO
Obok
Przemawia prezes KPK Okręgu
Vancouver pani Nestorowicz

W niedzielę 28 sierpnia, mieszkańcy Vancouver mieli okazję przekonać się naocznie, że duch Solidarności i pamięć o niej są wciąż żywe wśród tutejszej Polonii. Dowiodło tego uczestnictwo Polaków w mszy św. odprawionej na intencję Solidarności w kościele św. Kazimierza oraz kawkada składająca się z około 70 samochodów, która śpód kościoła przejechała do centrum miasta. Zatrzymano się na Robson Square, aby wziąć udział w protestacyjnym wiecu zorganizowanym przez Kongres Polonii Kanadyjskiej i Towarzystwo Przyjaciół Solidarności. Przygotowane dekoracje przebrani zomowcy i Jaruzelski oraz buda milicyjna i kukła generała zwisająca z szubienicy miały obrazować wciąż aktualną rzeczywistość polską. Wiec protestacyjny odbywał się pod hasłami "Solidarność wciąż żywa", "Czesi i Słowacy z Solidarnością". Słowa te przewijały się w wypowiedziach zaproszonych gości oraz w przemowieniu P. E. Nestorowicz, prezeski Kongresu Polonii Kanadyjskiej oddział w Vancouver. Ponadto Pani E. Nestorowicz w imieniu większości miejscowej Polonii zaprotestowała przeciwko wykorzystaniu nazwy i znaku Solidarności, przez tutejsze związki zawodowe do prowadzenia przez nie walki politycznej (tzw. Operation Solidarity). Protest zakończył się odsławianiem "Żeby Polska była Polską".

Okolo 200 osob przybylo rowniez na Wieczornice zorganizowaną przez Towarzystwo Przyjaciół Solidarnosci w srode 31 sierpnia w sali Domu Polskiego Towarzystwa "Zgoda". Wieczornica byla pomyslna jako wspomnienie dni sierpniowych. Zaproszeni goście omawiali o swym uczestnictwie w strajkach na terenie Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni oraz Zakładów Chemicznych w Oświęcimiu w Sierpniu 1980 roku. Uwage uczestników spotkania skupily rowniez dwie wystawy. Wystawa

satyry politycznej z lat 1980-81 oraz kolekcja znaczkow i medalí Solidarnosci. Nie ma watnliwosci ze data 31 sierpnia 1980 r. zyskala juz swoje nalezne miejsce w rejestrze najwazniejszych historycznych dat polskich.

I tę własnie rocznicę Polonia w Vancouver uczčila godnie i z szacunkiem

Bożena FELSZ

Kolejna lista ofiarodawców którzy wplacili na leczenie
URSZULI LEDWON

1 Józefa Gil	\$ 10 00
2 Maria Hasiy	10 00
3 Stella Jaskola	5 00
4 Frank Misiek	278 55
5 Aleksander Nieczyrowski	100 00
6 Maria Nowaczynska	20 00
7 N N (Wellandport)	1 000 00
8 N N	5 00
9 N N	100 00
10 N N	200 00
11 Maria Shinnelt J R (Stauffer Alta)	100 00
12 Polish Alliance Friendly Society Br 1 7	500 00
13 Weronika Walkiewicz	6 00
14 Teresa Wilczynski	50 00
15 J & Z Wojcik	20 00
16 J & M Wilson (Wyczolkowski)	50 00
17 Wlada Urban	50 00
18 Zbiorka przed kościołem Sw. Stanisława	50 00

21 08 83	200 00
28 08 83	177 45
04 09 83	176 00

Ogolem od 10 07 83 do 06 09 83 zebrano \$7 475 29 \$3 058 00

Dziękujemy serdecznie wszystkim dotychczasowym Ofiarodawcom za złożone sumy na leczenie URSZULI LEDWON. W najbliższym czasie ogłosimy szczegóły i wyniki starań, które są obecnie w toku celu prowadzenia URSZULI do Toronto oraz o akcji zmierzającej do ulżenia innym dzieciom w kraju dotkniętym chorobami kręgosłupa.

Przewidujemy, że URSZULIA w towarzystwie matki przybędzie do Toronto w połowie listopada, gdzie będzie poddana zabiegom chirurgicznym w Szpitalu dla Dzieci. Nawiązane są w tej sprawie kontakty z czynnikami rządowymi Kanady i Polski. Senator Dr Stanisław HAIDASZ czyni gorliwe starania o uzyskanie jak najdalej idącej pomocy finansowej u sfer rządu federalnego prowincji Ontario oraz u instytucji dobroczynnych. Konkretnie wyniki tych zachodów przekażemy do wiadomości we właściwym czasie. **APELUJEMY PONOWNIE DO WSZYSTKICH ORGANIZACJI POLONIJNYCH Z PROSBA O ZAZNAJOMIENIE CZŁONKOW O KONIECZNOSCI POMOCY DZIECIOM CHORYM W KRAJU POZBAWIONYM SRODKOW SKUTECZNEGO LECZENIA. ZWRACAMY SIĘ ROWNIEZ Z PROSBA DO WSZYSTKICH INDYWIDUALNYCH PRZYJACIOŁ I SYMPATYKOW FUNDUSZU PAPIEZA JANA PAWŁA II DLA POLSKICH SIEROT I OPUSZCZONYCH DZIECI (KTORY TO FUNDUSZ PRZYJAL PROTEKTORAT NAD ZBIORKA) O DAJSZE DOWODY TROSKI I WSPOLCZUCIA I UDOSTEPNIENIE CHORYM DZIECIOM W KRAJU SKUTECZNEJ POMOCY LEKARSKIEJ. KAZDA OFIARA NIE BĘDZIE ANI ZA MAŁA ANI ZA DUZA.**

Za Zarząd
Ks E Swiatek OMI - prezes
Jadwiga Zwicka - wiceprezes
Jan Stocker - dyrektor

SPROSTOWANIE

Pani Felicja Dyrkacz wplaciła \$200 00 na Fundusz Papieza Jana Pawla II Dla Polskich Sierot i Opuszczonych Dzieci - a nie jak podalismy w 3 liscie - Na Pomoc Dla Urszuli. Przepraszamy.

Podajemy nasz dokładny adres
**FUNDUSZ PAPIEZA JANA PAWŁA II
DLA POLSKICH SIEROT I OPUSZCZONYCH
DZIECI
POMOC DLA URSZULI LEDWON
12 DENISON AVE
TORONTO, ONT
M5T 2M4**

**Stowarzyszenie Techników Polskich w Kanadzie
Oddział w Toronto,**
serdecznie zaprasza na wieczorek taneczny, w piątek 23 wrzesnia 1983 r., o godz. 8 wieczorem, 206 Beverley St. Bilety w cenie \$3 od osoby, \$2 - członkowie STP, \$1 - nowo przybyli, niepracujący. Oferujemy tanie napoje, smaczne kanapki i kawę, w cenie biletu.

IMPORT EXPORT
CANEXPOL LTD.

1570 - 1572 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONT M6P 1A4 CANADA TEL (416) 534 2023

JEDYNA KANADYJSKA FIRMA POLONIJNA W POLSCE POSIADAMY WŁASNY TRANSPORT NA TERENIE CAŁEJ POLSKI DZIAŁAJĄCY NA PODSTAWIE WYDANEGO ZEZWOLENIA PRZEZ MINISTERSTWO ŁĄCZNOŚCI W WARSZAWIE ORAZ WŁASNY MAGAZYN Z ARTYKUŁAMI ŻYWNOSCIOWYMI I PRZEMYSŁOWYMI W WARSZAWIE

NAJNOWSZE OFERTY DLA WYSYŁAJĄCYCH PACZKI DO POLSKI

- 1 DOSTAWA PACZEK DO DOMU ODBIORCY (BEZ DOPLAT) ZA POTWIERDZENIEM ODBIORU
- 2 WAGA NIE OGRANICZONA
- 3 ODBIÓR PACZEK Z DOMÓW KAŻDEGO DNIA (BEZ DOPLAT)

95c kg	Morskie zwykłe, dostawa do 8 tygodni, bez dopłat	\$1.35 kg	Paczki morskie dostawa do 8 tygodni, ubezpieczone bez dopłat
\$3.25 kg	Morskie ekspres Dostawa 28 dni, ubezpieczone bez dopłat	\$3.65 kg	Paczki lotn. cze dostawa 4-14 dni, ubezpieczone bez dopłat

Kawa brazylijska ziarnista a US \$5 99 1 kg
Werna Mc Chair 500 g — US \$4 40

W cenie tej wliczona jest dostawa do odbiorcy w Polsce

Przyjmujemy również paczki spoza Toronto i z innych prowincji drogą pocztową z zaacowanym VAT

KRONIKA HARCERSKA

**HUFIEC KARPATY
POTRZĘBUJE
SRODKOW FINANSOWYCH**

Z inicjatywy grona działaczy Klub Przyjaciół Harcerstwa przy hufcu Karpat powstała myśl zrobienia loterii pieniężnej. Parę dni temu w mieszkaniu parostwa Kalinowskich odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne robocze. Wszystkich obecnych nowitał hufcowy dh hm St Halek, a zebranie prowadziła dh har drużna Wanda Kalinowska. Przystąpiono do wyboru przewodniczącego komisji loterii - jednogłośnie wybrano drużynę Wandę Kalinowską, która po przyjęciu tej funkcji z miejsca przystąpiła do działania. Ustaliła ona klucz procentowy do podziału biletów na poszczególne jednostki harcerskie i koła KPH przy hufcu Karpaty, które mają obowiązek rozprowadzenia tych biletów. Uzyskane pieniądze z loterii są przeznaczone na zakończenie budowy Stacji Karpat, jak również na remont istniejących już od lat baraków, w których w okresie letnim zamieszkuje ruch. Jak wszyscy dokładnie wiemy, co roku na Kaszubach w Stacji Karpat odbywa w okresie obozowym komplet chłopców. Z uwagi na duży liczebny chłopców, gospodarz Stacji Hufiec Karpaty zmuszony jest pewne urządzenia w niektórych miejscach istniejących zmodernizować i dokonać pewnych zmian zgodnie z istniejącymi przepisami sanitarnymi, co naciąga za sobą dość duże koszty.

Ja osobiście jestem przekonany, że ten sposób zbierania pieniędzy jest jak najbardziej właściwy i trafny. Jako przedstawiciel Kroniki Harcerskiej również wziąłem kilkanaście ksiąg zeczek do rozprowadzenia i jak do tej pory nie napotkałem trudności. Muszę tu zupełnie obiektywnie stwierdzić, iż nasza Polonia chętnie kupuje te bilety, aby w ten sposób pomóc harcerzom w kosztach utrzymania Stacji Karpat. Kto nie miał do tej pory możliwości nabycia tych biletów, to może się skontaktować telefonicznie z drużyną W Kalinowska tel 763 4660.

Ufundowano na w w loterii 7 nagród pieniężnych, które zostaną rozlosowane na tradycyjnym Balu Kolorowe Liscie w dniu 26 listopada 83 w budynku przy ul. 206 Beverley SPK w Toronto.

Wszystkim tym, którzy wsparli naszą loterię z góry serdecznie dziękuję i życzę dużo szczęścia w losowaniu.

Z harcerskim pozdrowieniem
Czuwaj
Jędrak

CZUWAJ!

Wodny Szczep w Toronto
Rzeka
Przyjmuje zgłoszenia do gromady
zuchowej i drużyny harcerskiej.
Bliszej informacji udzieli
Drużynowa Danuta Figiel
621 5110
Szczepowa Irina Wilowska
533 3930

UWAGA Polonia w Calgary Alta!

Komenda Chorągwi Harcerki w Kanadzie podaje do wiadomości, że zbiórki dla zuchów i harcerków odbywać się będą w najbliższym czasie. Zapisy do Zuchów przyjmuje dhna Ula Zalska Calgary tel 287 3485. A zapisy do harcerków dhna Anna Salamowicz Calgary tel 281 4384.

WETERANI

Skrót encyklopedyczny podaje Weteran stary, wysłużony żołnierz o bogatym doświadczeniu wojennym, uczestnik wielu bitew i kampanii. Tyle z encyklopedii

W burzliwej historii tysiąclecia narodu polskiego można doszukać się pierwszych weteranów w X wieku. Wojowie Mieszka I prowadzili wojny z Wietami i Niemcami tworząc organizm państwa polskiego.

Jakby nie spojrzeć na historię narodu polskiego, to nie istnieje wiek, a może i pokolenie, które nie wydało następnej grupy określonych mianem Weteranów. Poprzez dynastie Piastów, Jagiellonów, przez okres elekcyjny, hetmański, poprzez wszystkie powstania począwszy od 1794 r., Legiony Dąbrowskiego, powstania Listopadowe, Styczniowe, pierwszą i drugą wojnę światową i Powstanie Warszawskie w naszej historii tworzyły się nowe zastępy Weteranów.

Weterani - grupa najbardziej doświadczona przez los, począwszy od 1794 r. ludziami tymi towarzyszy tułaczka Wielka emigracja po powstaniach Kosciuszki, listopadowym i styczniowym daje początki polskich tradycji i weteranów we Francji, w Brytanii, Stanach, a później w Kanadzie. Niesterni bojownicy o wolność swojej ojczyzny stają do walki o wolność i godność ludzką narodów, u których znaleźli azyl. W chwilach zrywów niepodległościowych i zagrożenia ojczyzny wyruszają ponownie od Chicago do Tobolska do walki o niepodległość ukochanej Ojczyzny. Tak - są wśród dzisiejszych weteranów ci, którzy brali udział w wojnie polsko-bolszewickiej, wojnie obronnej 1939 r. i kontynuowali walkę na kilku frontach drugiej wojny światowej.

Jakże jest pięknie i bezinteresowne poświęcenie się tych ludzi dla Ojczyzny.

W tym roku Związek Weteranów Armii Polskiej w Oshawie obchodzi 50 rocznicę swego istnienia. Piękny wiek, a zarazem jak bardzo krotki w historii naszego narodu. Pięćdziesiąt lat istnienia nie sięga nawet pierwszej wojny światowej, powstania śląskich czy wojny z bolszewikami.

Patrząc na tych, którzy są żywym organizmem tej organizacji można odnaleźć wśród nich uczestników pierwszej i drugiej wojny światowej. Z łatwością można znaleźć tych, którzy wędrowali przez siedem granic (nierządki w chłopięcym wieku) do polskich sił zbrojnych na zachodzie, są wśród nich weterani piekła - łagrow Syberii, wędrowali w głódzie obdarci i głodni przez cały "raj" sowiecki, by stanąć w szeregach Wojska Polskiego i szukać drogi do wolnej Ojczyzny.

Wiatry wojny nie pozwoliły, żeby ta Ojczyzna była wolna, dlatego przyniósł ich los tu do Oshawy i tu trwają przyciemnieni przez starszych kolegów Weteranów pierwszej wojny światowej. Panowie ze szronem na głowie i nieco przygasłym wzrokiem chylą czoła przed Wami za Waszą największą ofiarę dla Ojczyzny, ofiarę młodości, krwi i życia. Jesteście żywą historią naszego narodu, wasi towarzysze broni, którzy wrócili do kraju stali się idolami następnych pokoleń w walce o niepodległość. Mimo prób wyciszenia i tłumienia Waszych zasług młodzież w kraju zna doskonale ten rozdział historii. Stancie na apel w rocznicę Waszej organizacji pomni poległych i tych, którzy odeszli w czasie pokoju z Waszych szeregów, dumni tak jak potrafili być dumni

Polak, a tym bardziej Wiarus, z tego narodu. Niech młode pokolenia biorą z Was przykład, bo walka o wolność i niepodległość Ojczyzny trwa nadal. Od Waszych postaw zależy czy młodzież będzie kochać i poświęcać się sprawom Ojczyzny tak jak Wyście to czynili. Trudno pisać dziś o każdym z Was oddzielnie, zresztą o Was personalnie i o waszej działalności przez tych pięćdziesiąt lat napiszą inni w przygotowanym albumie na tę okoliczność.

Pragnę złożyć Wam z całego serca życzenia. Z Waszym pięknym Centrum Weteranów doczekali się czytelnicy, klubu w którym moglibyście poczytać całą polską prasę wychodzącą w Kanadzie, podyskutować i wspominać przy małej czarnej. Życzę Wam, żeby ten największy Dom Polonijny na gościnnej ziemi kanadyjskiej rozbrzmiewał śmiechem i radością Waszą, Waszych dzieci i wnuków. Żebyście nie ustali aż do zyciostwa w tym co rozpoczęliście w swej młodości na bezdrożach zawieruchy wojennej. Obecnie Narodowi Polacy w kraju bardziej potrzebują tego niż kiedykolwiek.

Życzę każdemu z osobna zdrowia i radości, a organizacji następnych pięćdziesiąt wspaniałych lat. Życzę Wam szampańskich humorów i wigoru sprzed lat na balu piątego listopada. Oby Dobry Bog dał, żeby w naszej historii nastąpiła przerwa w dopływie weteranów z następnych pokoleń czyli Pokój dla umęczonego Narodu.

Kreszę się z unizieniem
W Galant

CYKL WYKŁADÓW Z HISTORII POLSKI

Motto "Zacna jest rzecz mieć rozum pełny wiadomości historii, bo historia jest mądrość w kupę złożona i rozum ludzi wiele w jedno zebrany. Kto jej nie wie i w niej się nie kocha jest jako dziecko, które ojca i matki nie zna"
Z kazań sejmowych ks. Piotra Skargi (1536-1612)

Niezaprzeczanym faktem jest, że młode pokolenie urodzone i wykształcone za granicą, tylko fragmentaryczne wiadomości posiada o historii naszego Kraju. Najnowsza zaś imigracja dostała w Kraju wiadomości sfalszowane, dyktowane nakazem sowietyzacji Kraju.

By tym brakiem znajomości faktów i tendencji historycznych wśród młodego pokolenia zaradzić, choć częściowo organizowany jest cykl osmiu wykładów z historii i kultury Polski pod egidą Stowarzyszenia Polskich Techników i Polskiego Instytutu Naukowego w Toronto.

Przewidywanych jest osiem wykładów dwugodzinnych w języku angielskim z dyskusją w języku polskim lub angielskim raz w miesiącu. Wykład inauguracyjny jest planowany na początek października br. w sali Credit Union przy 220 Roncesvalles Ave.

Komunikaty o poszczególnych wykładach ukazać się w prasie polonijnej oraz w polskich audycjach radiowych.

Wykładowcami będą profesorowie, doktorzy i doktoranci historii i politologii. Dla użytku słuchaczy, wykładowcy przygotowują bibliografię do tematów swych wykładów.

Warto może wspomnieć, że podobne inicjatywy były i są realizowane w Stanach Zjednoczonych. Również z inicjatywą Rady Koordynacyjnej Polonii Światowej, odbył się ostatnio trzytygodniowy kurs historii i kultury Polski w Rzymie dla działaczy społecznych młodego pokolenia.

9 września, 1983

ZAC

Odczyt "CZY JEST WYJSCIE Z ZAŁAMANIA GOSPODARCZEGO?"

wygłosi prof. Ignacy Adeline uwzględni również szczególne warunki sytuacji Polski Lethbridge w Domu SPK w Toronto. W przerwie podana będzie kawa i herbata.

we wtorek, 27 września 1983, godz. 8 wieczorem

Prelegent, znany ekonomista, będzie mówił o położeniu gospodarczym w skali światowej, przy

Wstęp \$4, dla nowych imigrantów - \$1

Odczyt odbędzie się starym Zarządów KOŁA AK i KOŁA SPK Nr 20

PIOSENKI JAZDY POLSKIEJ

Pierwsza brygada, O mojej rozmarynie, Marsz Halerczyków, Idzie żołnierz, Białe roze i 24 inne najbardziej popularne piosenki żołnierskie z lat 1914-1921 wydane nakładem PCAG.

Przeboje trzech pokoleń Polaków

Tej książki nie powinno zabraknąć w żadnym patriotycznym domu. Do nabycia w sklepach sprzedających polskie gazety w Toronto.

Całkowity dochód ze sprzedaży przeznaczamy na pomoc Polsce PCAG

NAJNOWSZA KSIĄZKA O WIZYCIE PAPIEŻA W POLSCE

Tytuł "Druga wizyta Jana Pawła II w Polsce", wydana w Paryżu przez wydawnictwo Cana, autorstwa - Jean Offredo i Dominique Le Corre, znanych dziennikarzy francuskich, wybitnych znawców i propagatorów spraw polskich. Teksty w języku polskim i francuskim, 160 str., 75 fotografii, większość kolorowych. Piękne wydanie albumowe na kredowym papierze, cena tylko 16\$.

Do nabycia u p. Jerzego Skrodzkiego, 3465 Hutchison St., # 1002, Montreal, tel. 845-46-84

Uprzejmie zawiadamiamy szanownych czytelników o zwiększonej ilości punktów zajmujących się sprzedażą Echa w Montrealu. Można je obecnie kupować w następujących miejscach:

- 1 Kościół Sw. Trójcy - przed sumą
- 2 Kościół M. B. Częstochowskiej - przed sumą.
- 3 Kościół Sw. Wojciecha - po sumie
- 4 Sklep z gazetami 3511 Boul. St. Laurent
- 5 Sklep z gazetami 12-48 Peel, k. Ste-Catherine
- 6 Kiosk z gazetami Ave des Pins, k. Boul. St. Laurent
- 7 Sklep spożywczy 2657 rue. Rouen, w p. Jałowy
- 8 Sklep spożywczy 3561 rue. Belair w p. Grocholski
- 9 Sklep spożywczy, Marian 4355 Boul. St. Laurent
- 10 Boulangerie-Syrenka 4371 rue. Belanger, w p. Mitrowski
- 11 Alfred Delicatessen 1766 rue. Centre, w p. Chrusciaki
- 12 Sklep spożywczy 1903 rue. Jolicoeur
- 13 Fruiterie Ludmila 65 90 Ave. Ville la Salle
- 14 Sklep Old Europe Alexis Nihon

We wszystkich sprawach dotyczących kupna i sprzedaży gazety, można się kontaktować

Tadeusz Kruszewski
737-39-45

Krystyn Piętka -
727-72-57

WIADOMOŚCI Z ŻYCIA POLONII MONTREALSKIEJ

Manifestacja w trzecią rocznicę

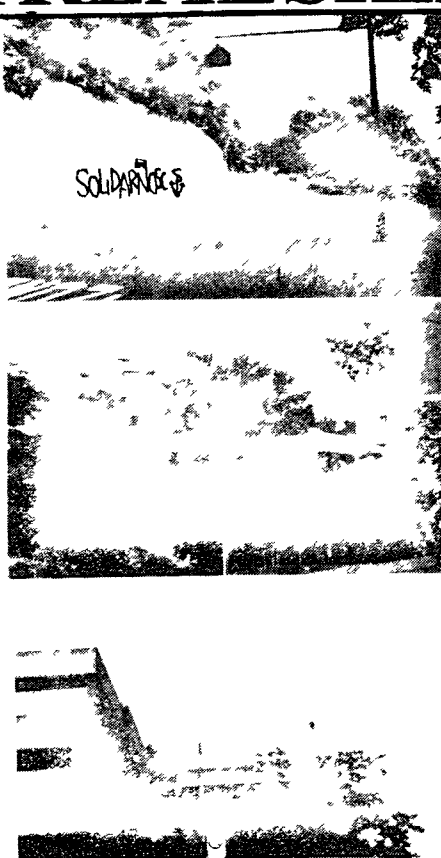
W przeddzień trzeciej rocznicy powstania Solidarności odbyła się w Montrealu zorganizowana przez Grupę Działania na Rzecz NSZZ Solidarności demonstracja pod konsulatem PRL i ZSRR. Pod murem naprzeciw konsulatu PRL ustawiono miniaturę pomnika zamordowanych w 19/0 r. stoczniovcow, pod którym złożono kwiaty, a liczni uczestnicy manifestacji zapalali znicze. Mur zdobiły okolicznościowe plakaty, jakie rozlezione były również w srodmiestcu Montrealu. W demonstracji uczestniczyła delegacja quebeckich związkowców zrzeszonych w Komitecie Współdziałania z Solidarnością. Telewizja zrelacjonowała manifestację w dzienniku

Spod konsulatu ZSRR, gdzie wznoszono tradycyjne już okrzyki przez z czerwonym faszyz-

mem" demonstranci przeszli indywidualnie grupkami pod pomnik Nieznanego Żołnierza, gdzie złożono kwiaty. Zebrani uczyli minutą milczenia żołnierzy kanadyjskich poległych w obu wojnach światowych oraz Polaków pomordowanych przez juntę, a następnie śpiewali popularne w Polsce pieśni religijne

SOLIDARNOSC W KONSULACIE

Flaga 'Solidarnosci' zawieszona przez nieznanego sprawcę" powiewa nad konsulatem PRL w Montrealu 31 sierpnia w nocy i 1 września do godz. 12:30. Napis na murze nie został zmywany do dziś. Pracownicy konsulatu oraz wszyscy interesanci mają okazję oglądać go z okien konsulatu

PRAWO I TY

PRACOWNIK NAJEMNY I PRACODAWCA

Umowa o pracę Umowa o pracę jest formą kontraktu i podlega ogólnym przepisom prawnym o kontraktach. Piszaliśmy o nich szczegółowo w poprzednich numerach **Echa Tygodnia**. Aby umowa o pracę była ważna, musi zawierać wszystkie elementy kontraktu

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACODAWCY W PRZYPADKU OBRAZEN CIAŁA LUB ŚMIERCI PRACOWNIKA

Prawo zwyczajowe (*common law*) stanowi, że pracodawca ma obowiązek

- zapewnić pracownikowi bezpieczne miejsce pracy,
- zadbać o to, by pracownicy byli sprawni i kompetentni,
- dostarczyć odpowiedniego wyposażenia w miejscu pracy,
- zorganizować bezpieczny system pracy

Donosi prawo zwyczajowe regulowało stosunki między pracodawcą a pracownikiem najemnym konieczne było ustalenie, że pracodawca osobiście dopuszczał się zaniedbania, by można go było pociągnąć do odpowiedzial-

nosci prawnej, kiedy pracownik uległ wypadkowi. Okazało się w praktyce sądowej, że nie zawsze jest to łatwe i pracownicy, którzy padli ofiarą wypadku, często nie mieli możliwości uzyskania odszkodowania. W przypadku śmierci pracownika, na skutek obrażeń odniesionych w pracy, rodzina nie miała prawa ubiegac się w sądzie o odszkodowanie. Aby zaradzić tej niezdrowej sytuacji, uchwalono szereg ustaw.

Jedną z nich jest ustawa o śmiertelnych wypadkach (*The Fatal Accidents Act*), która osobom pozostającym na utrzymaniu pracownika daje prawo zaskarżenia pracodawcy o odszkodowanie. Osobna ustawa o odszkodowaniach (*Workmen's Compensation*) i specjalna instytucja powołana do tego celu, przydziela odszkodowanie pracownikom, którzy doznali obrażeń cielesnych w pracy.

ZAKOŃCZENIE STOSUNKU PRACY

1 Stosunek pracy może zostać zakończony na podstawie warunków zawartych w umowie o pracę.

2 Obie strony - pracodawca i pracownik - mają prawo zakon-

czyć stosunek pracy najemnej, poprzez jej wypowiedzenie w "rozsądnym" czasie.

Co stanowi "rozsądny" okres wypowiedzenia pracy? Przyjmuje się, że "rozsądny" okres wypowiedzenia pracy jest określany przez częstotliwość wypłaty za pracę. Jeśli więc pracownik otrzymuje pobory co miesiąc miesięczny okres wypowiedzenia pracy obowiązuje zarówno pracownika, jak i pracodawcę. Jeśli pracownik otrzymuje wypłatę co tydzień, obowiązuje tygodniowy okres wypowiedzenia.

Nie tak dawno temu jeden z sądów w kanadyjskiej prowincji Ontario ustalił precedens dla pracowników najemnych płatnych od godziny (*hourly-paid employees*). Sąd uznał, że w ich przypadku "rozsądny" (*reasonable*) okres wypowiedzenia pracy wynosi jeden tydzień. Sytuacja jest jednak niepewna, bo decyzja ta nie została dotychczas potwierdzona lub odrzucona przez sądy wyższej instancji.

3 Zamiast wypowiedzenia w wyznaczonym terminie, pracodawca może ofiarować pracownikowi odpowiednie wynagrodzenie i zwolnić go z miejsca. Tak

więc, jeśli pracownik otrzymuje wypłatę co tydzień, pracodawca może wręcz mu z góry jedną tygodniówkę i zwolnić go od razu.

4 Pracodawca ma prawo zwolnić pracownika bez wypowiedzenia w przypadku poniesionej przez pracownika nieuczciwości, dopuszczenia się przez niego niedbalstwa lub nieobecności w pracy bez zezwolenia pracodawcy.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACODAWCY WOBEC STRON TRZĘCICH

Pracodawca odpowiada za wszelkie szkody wyrządzone przez pracownika osobom trzecim w czasie, kiedy pracownik wykonuje swe obowiązki określone umową o pracę.

Trzeba podkreślić, że obojętnie tego pracownik ponosi osobistą odpowiedzialność za szkody wynikłe z jego niedbalstwa.

Mecenas January

Za tydzień
Ustawodawstwo pracy

Pracownik najemny (termin określa go jako *servant*) może być jednocześnie agentem. Jeśli jednak jest tylko pracownikiem najemnym, nie ma prawa do zawierania kontraktów z osobami trzecimi w imieniu swego pracodawcy. Pracodawca ma prawo przydzielać pracownikowi najemnemu zadania, a także określać, w jaki sposób mają być wykonywane. Przypomnijmy, że niezależny wykonawca (*independent contractor*) może wykonywać zlecenie po swojemu, w sposób, jaki mu najbardziej odpowiada i w czasie dla niego najdogodniejszym, korzystając z własnymi materiałami i własnymi pracownikami. Wobec pracodawcy odpowiada za wyniki swej pracy, a nie za stosowane metody.

NAMIOT W KWIATACH

Najmniejszy kanadyjski park narodowy położony jest w południowo-wschodnim Ontario na rzece Świętego Wawrzynca. Wśród tysięcy wysp park rozciąga się na 17 wyspach i kilkudziesięciu skalnych występach na długość 80 kilometrów. Skalne występki na wiosnę pokryte są kwiatowymi dywanami, które czynią park St Lawrence Islands pięknym dzikim ogrodem. Największą uciążliwą dla wzroku zaczyna się wraz z otwarciem parku w połowie maja, ale wycieczka z obozu łodzią wzdłuż wysp i przybycie do bezludnej skały jest atrakcją parku do późnej jesieni - połowy października. Wtedy to zamyka się dwa obozy Mallorytown Landing i Grenadier Island. Pierwszy z nich położony na lądzie 3 km na południowy wschód od Mallorytown przystosowany jest do namiotów oraz pojazdów turystycznych. Należy doskromnie wyposażonych obozowisk wymaga więc zabrania większej ilości sprzętu turystycznego. Nie ma tam elektryczności, pryszniców, pralni czy ciepłej wody - za to znajdziemy wszelkie przyjemności prymitywu cywilizowanego: paleniska i różna, drzewo opałowe i wodę pitną.

Do drugiego obozu na Wyspie Grenadier dojedziemy łodzią z Mallorytown. Jest to jednak znacznie mniejsze obozowisko mieszczące 20 osób (W Mallorytown Landing może się ich zmieścić 60). Dlatego zanim wyruszymy w podróż autostradą 2 na trasie między Kingston i Brockville należy wcześniej wybadac sytuację pod adresem podanym poniżej.

Prymitywne, pojedyncze obozowiska odnajdziemy na 13 wyspach, gdzie łodzią tylko można nas dobrać. Jeśli nie mamy łodzi, możemy skorzystać z wodnej taksówki. Po sezonie większych ułałów i komarów mamy szansę znaleźć na wyspach miły kąciak na dwoje, a jeśli nie jesteśmy spragnieni samotności, można rozbić się na prywatnym obozowisku, za wyższą niż w parku narodowym opłatą. Środki na komary, żywność, baterie itd. kupimy w licznych sklepikach ciągnących się wzdłuż tego atrakcyjnego turystycznego odcinka rzeki.

St Lawrence Islands National Park Box 469 RR3
Mallorytown Landing Ontario K0E 1R0
(613) 923-5241

Łazikowe listy

Pan Z K z Calgary nie może znaleźć cen pobytu w parkach narodowych Kanady. Piszaliśmy o tym w pierwszych Łazikach, ale powtorzmy: *Dziennie 3 dolary od osoby za pobyt w najprymitywniejszym obozowisku - do 8 w luksusowym. Za samochód 1 dolara dziennie, 4 dni - \$2, roczna karta na samochód \$10. Używanie namiotów grupowych 50 centów dziennie. Osoby, zainteresowane w skompletowaniu rubryki mogą nabyć rocznik Echa Tygodnia w Toronto (patrz ogłoszenie o pierwszej rocznicy) lub otrzymać rocznik pocztową - alic'em (cash on delivery) 3 klasą pocztową. Rocznik kosztuje 10 dolarów. Pojedynczych egzemplarzy nie wysyłamy.*

teresowane w skompletowaniu rubryki mogą nabyć rocznik Echa Tygodnia w Toronto (patrz ogłoszenie o pierwszej rocznicy) lub otrzymać rocznik pocztową - alic'em (cash on delivery) 3 klasą pocztową. Rocznik kosztuje 10 dolarów. Pojedynczych egzemplarzy nie wysyłamy.

MATRYMONIALNE

Lekarz z Polski kawaler lat 34 chciałby znaleźć dobrą żonę i pomoc w trudnych początkach nowego życia w Kanadzie. Proszę pisać: Dr Andrzej Sowiński, Długa 34, 34 400 Nowy Targ, Poland.

Dwie Polki sympatyczne 41 letnie blondynki poznają w celu matrymonialnym Panów w odpowiednim wieku proszę pisać: Barbara Bartkik 02-642 Warszawa Makla kiewicza 15 m 62 Poland.

MAMY ROCZEK (stoimy na nogach)

Z tej okazji 30 września o godz. 7 wieczorem, w sali Credit Union przy ulicy Roncesvalles 220 w Toronto spotkanie redakcji z czytelnikami.

Redakcja stawia kawę w styropianie i może paczka. Czytelnicy tylko się stawiają. Mogą mieć pretensje. Mogą chwalić. Mogą zaprenumerować. Dac na fundusz prasowy. Nie będzie odczytu pt "ECHO TYGODNIA" w służbie emigracji, ani przemówień okolicznościowych ani gości oficjalnych. Porozmawiamy po prostu o gazecie i o jej przyszłym kształcie.

Podczas spotkania można będzie nabyć za jedyne 10 dolarów rocznik "ECHA TYGODNIA" lub kupić poszukiwane egzemplarze. Jest to okazja do skompletowania rubryk "Prawo i Ty" "Jak szukać pracy w Kanadzie i USA" przepisów kulinarnych czy bajek dla dzieci napisanych przez autora Bolka i Lolka. Wrogowie i wielbicielowie mogą przesłedyć nasze wloty. O wypadkach wie.

REDAKCJA

POLIMEX

NAJWIĘKSZY - WYPRÓBOWANY - USTABILIZOWANY

GWARANTUJEMY PEŁNĄ JAKOŚĆ NASZEGO SERWISU

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA 2-3 TYGODNI

NASZ ADRES

"POLIMEX"

2053 DUNDAS ST WEST, TORONTO, ONT TEL 537-7914
POLIMEX = NAJSZYBCIEJ, NAJTANIEJ, NAJPEWNIJ

Do nabycia towary po bardzo atrakcyjnych hurtowych cenach. Np. kawa ziarnista 1 funt - \$3.20

KORZYSTAJCIE Z USŁUG NAJSTARSZEJ, WYSPECJALIZOWANEJ FIRMY WYSYŁKOWEJ W TORONTO

LOKALNI PRZEDSTAWICIELE W CAŁEJ KANADZIE

NIE TYLKO DLA KOBIEC

Styl wiejski

W wielu krajach europejskich styl wiejski zakorzenił się w modzie i pomimo ciągłych zmian w

sposobie ubierania się, co jakiś czas powracają ludowe motywy. W Polsce np. latami noszone były spodnice z materiału w łączkę i kwieciste goralskie chusty. Elementy strojów ludowych były łączone (nie zawsze szczęśliwie) z elementami "współczesnymi".

Hallowane bluzki i chusty rozmaitych strojów regionalnych Polski są niezwykle miękkie i oryginalne. Takie rzeczy wspomnieć nadają się na pikniki, garden party czy przyjęcia domowe.

W bieżącym numerze staraliśmy się zilustrować styl wiejski amerykański i tutaj, styl ten nawiązuje do strojów westernowych. Oczywiście, nie ma mowy o przebraniu się w rolę córki farmera. Chcemy zwrócić uwagę tylko, że styl ten to kontynuacja propozycji dla młodych kobiet.

O włosach

Kolor i rodzaj fryzury mogą stworzyć osobę lub ją złamać. Rzecz w niewności siebie. Włosy sprawią, że czujesz się wspomnianie albo doprowadzają Cię do desperacji.

Przed wszystkim fryzura powinna pasować do stylu życia, jakie się prowadzi. Powinna pasować do rodzaju strojów, jakie nosisz, jak również jej pielęgnacja nie powinna zajmować więcej czasu

niz jej możesz codziennie poświęcić. Jeśli ubranie się zajmuje Ci 10 min, uczesanie się nie może trwać godzinę.

Wielu fryzjerów uważa, że dobrze obcięte włosy to takie, które wystarczy umyć i po wysuszeniu można o nich zapomnieć. Niestety nie wszystkie rodzaje włosów dają się tak ostrzyć. Nie można zapomnieć o naturalnych ich właściwościach, stąd najczęstszym bodaj zabiegim fryzjerskim jest kręcenie. Tutaj uwaga - jeśli kręcisz włosy używając grzejących się fo-

tek lub żelzka nowymi sposobami, nie używaj je tylko jednoazowymi chusteczkami do nosa, aby w ten sposób zanieczyszczać się włosy.

Mówiąc o włosach musimy pamiętać o zdrowiu. Dieta, stres, karmienie mają ogromny wpływ na ich wygląd.

Nie ma końca w świecie sposobów na włosy, co oznacza, że w ciastosciach włosy szybko przysychają i do szczytów zimą jest tego rodzaju problemem nie zaskoczyć.

MY THREE SONS RESTAURANT
153 Roncesvalles Ave
Tel 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
W KAZDĄ SOBOTE - FLACZKI
ZAPRASZAMY

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

YANKA REALTY INC.
151 Roncesvalles Ave
Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

LUDWIKA BURAKIEWICZ
KOSMETYCZKA

przyjmuje
DERMATONE
2285 Dundas St West
Toronto

TEL 537-0542

Od wtorku do piątku w godz 11-7 pm
sobota 9 30 - 6 pm
Tel domowy 533-2482

Poszukują dystrybutorów nowo wprowadzonych na rynek napojów odżywczych w proszku o smakach mlecznym, czekoladowym i pomarańczowym na terenie Kanady i USA. Wspaniałe walory smakowe i odżywcze, niezastąpione w przypadku wyjazdu za miasto na weekendy lub urlop. Ceny niższe od konkurencyjnych. Bardzo dobre warunki finansowe. Napoje zatwierdzone przez Ministerstwo Żywności i Lekarstw.

Zygmunt WARDZINSKI
130 MISSION Rd S E
Calgary, Alta T2G-3Y9

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

769 4488

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

DECORA ART STUDIO
2340 Dundas St. W. Toronto M6P 4A0
Tel. 531-7651

Duża wyprzedaż obrazów olejnych, nowoczesnych plakatów po cenach hurtowych
Duże obrazy olejne "SOFA SIZE" \$59 00
Plakaty oprawione od \$39 00

Oprawiamy obrazy - zdjęcia - wyszywanki - dyplomy - ceny hurtowe
Codziennie od 10 AM do 7 PM

Astra Meat Market

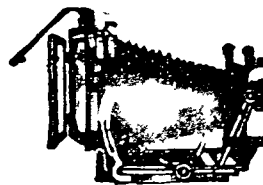
Właściciel E. Rembacz

Na składzie świeże mięsa - własnego wyrobu wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West - Toronto
Tel 763-1093

INTERNATIONAL CAMERA REPAIRS

3351 Bloor St West-kolo Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NYCZ

Eurolux
ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)
Tel 497-8441

PACZKI LOTNICZE MORSKIE
SUPER-EKSPRES LOTNICZY - 2-4 DNI ODBIOR Z LOTNISK

PROMPOL INTERNATIONAL PARCEL SERVICE
CENTRALA 2120 Bloor St W, Toronto, Ont Can
M6S 1M8 Tel (416) 762-7253
FILIA 51 Roncesvalles Ave (416) 536-8040

STANDARD \$24 80
CUKIER 40 00 lbs
EX 18 OWOCE CYTRUSOWE \$19 84
CYTRYNY 6 60 lbs
POMARANCZE 13 40 lbs
Waga brutto 20 00 lbs
EX 9 \$26 04
KAWA ZIARNISTA 6 lbs

DO LARY

NABYCIA NA MIEJSCU
KAWA, POŃCZOCHY, ARTYKUŁY
NA WYSYŁKĘ BEZ PODATKU

BONY CASH MIEJSCU

POLSKI PRZEZ PROMPOL INT'L ARCEL SERVICE

KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE

ZDROWIE

GORĄCZKA HAZARDU

Sygnalizując Stanow Zjednoczonych ze wzrostem hazardu tam gorączka hazardu W ciągu minionych kilku lat obroty kasyn gry na przykład w Atlantic City, wzrosły ogromnie. Właściciele kasyn i urzędnicy podatkowi są zachwyceni, ale psychiatrzy i psychologowie są coraz bardziej zaniepokojeni i przystąpili do intensywnych badań nad zjawiskiem hazardu.

Amerykańskie Stowarzyszenie Psychiatryczne (American Psychiatric Association) zwraca uwagę na skutki uboczne towarzyszące przegranej kradzieże, bankructwa, rozbite rodziny, zrujnowane kariery zawodowe. Stowarzyszenie Psychiatryczne określiło nie opóźniona skłonność do hazardu jako **patologiczne zaburzenie**.

Stan New Jersey powołał Radę Stanową do spraw Nałogowego Hazardu (the New Jersey State Council on Compulsive Gambling). Dyrektor Robert J Klein jest zdania, że nałogowe oddawanie się hazardowi jest chorobą. *Osoby nałogu nie cofają się przed niczym by zdobyć pieniądze na hazard absolutnie przed niczym* oświadczył ostatnio Mr Klein.

Ostatnio w Atlantic City na zebraniu grupy Gamblers Anonymous (Anonimowi Hazardzisci) założonej dla niesienia pomocy ofiarom nałogu, uczestnicy opowiedzieli o swych upadkach życiowych spowodowanych nałogiem o kradzieżach oszustwach detrudacjach handlu narkotykami dla zdobycia pieniędzy na stawkę przy stole gry Harry, który gra na wyścigach konnych, wyznał.

Kiedy wygravam ogarniam mnie niebawem upajające uczucie. Doznaję nieopisanego przyjemności na myśl ze przeżyłem wszystkim Stale chcę być na torze wyciągowym myślę o tym o każdej godzinie. Moje życie wisi po prostu na włosku.

Wszyscy członkowie grupy wyznali że nałóg hazardu doprowadził ich do myśli samobójczych. Prawie wszyscy przyznali się do popełnienia przestępstw lub wykroczeń dla zdobycia pieniędzy na grę. Kilku z nich zosta-

ło skazanych i odbyło karę więzienia a większość stwierdziła, że mają wielkie długi i że trzeba będzie lat całych, by mogli spłacić zobowiązania zaciągnięte u krewnych przyjaciół i rekinów przyzwołych.

W roku bieżącym 9 kasyn gry w New Jersey osiągnie wóływy wynoszące ok 2 miliardów dolarów. Ostatnio władze stanowe zgodziły się na zwiększenie wartości jednego zetona do gry z tysiąca na sto tys. dolarów.

Psychologowie Uniwersytetu Michigan na zlecenie ogólnopolskiej National Gambling Commission nowołanej przez Kongres USA w 1970 r., przeprowadzili badania ankietowe nad nałogiem hazardu i doszli do wniosku że **prawdopodobnie 11 procent Amerykanów znalazło się w szponach tego nałogu**.

Dr Ted F. Dielman z Uniwersytetu Michigan podkreśla że w Las Vegas badania wykazały, że procent ten jest wyższy, że jest tam 25% mieszkańców prawdopodobnie dotkniętych nałogiem hazardu. Jedyn logiczny wniosek twierdzi dr Dielman, to to, że dostępność hazardu w Las Vegas uczyniła z nich nałogowców.

Jak leczyć nałóg hazardu?

Waszyngtonski psychiatra dr Robert I. Custer, uznany za pioniera w leczeniu nałogu hazardu stwierdził że większość pacjentów ogarniętych tym nałogiem ma dwie cechy wspólne.

Po pierwsze cechując ich niezwykle silny **lęk przed śmiercią**, który psychiatrzy czasem określają jako tanatofobię.

Po drugie cechując ich ustrojowa **potrzeba silnej stymulacji**. Nuda jest dla nich nie do zniesienia. Hazard daje im poczucie, że naprawdę żyją. Kiedy nie oddają się grze mają poczucie, że są martwi i że nie istnieją. Gra likwiduje w nich wszystkie lęki.

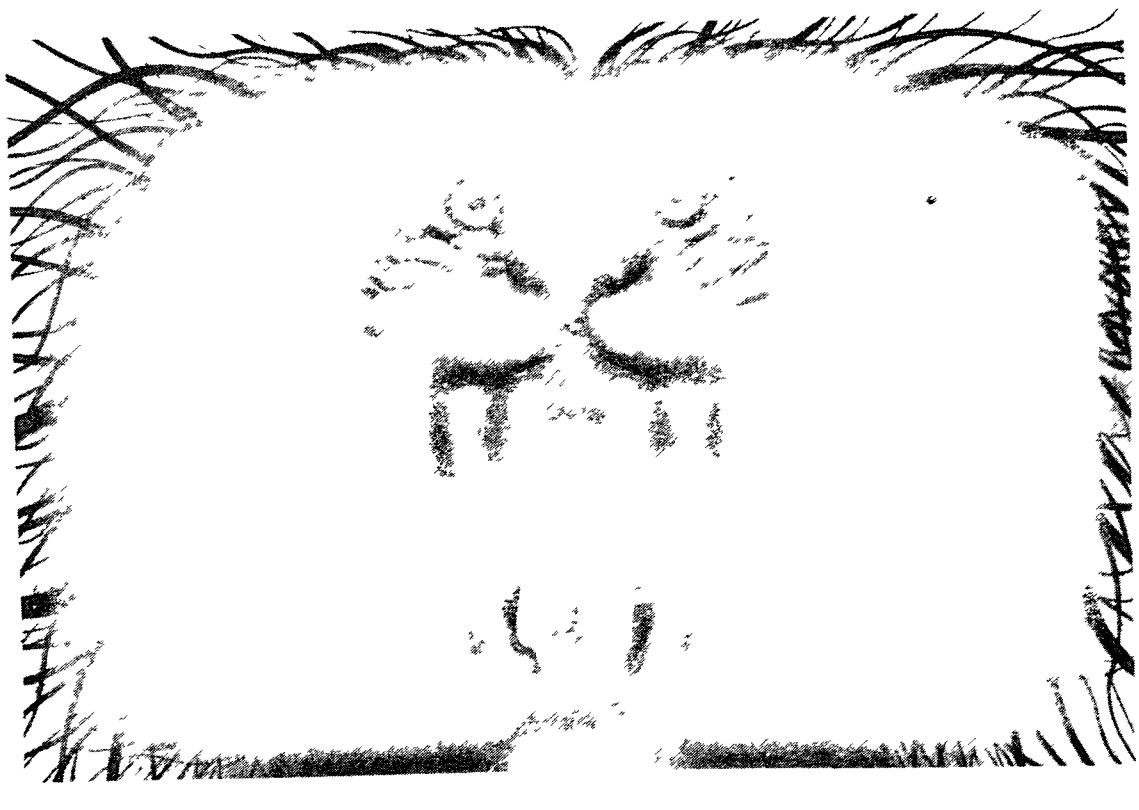
Psychiatra manhattanski dr Sirgav Sanger jest zdania, że na nałóg hazardu składa się wiele okoliczności i przyczyn. Wymienia wśród nich niski stopień sz-

czunku dla samego siebie, samotność, utożsamianie hazardu z męskością, przesadne przywiązywanie wagi do posiadania dóbr materialnych.

Specjaliści są zdania że predysponuje do nałogu hazardu kształtuje się wczesnie, kiedy dziecku brak silnej więzi z rodzicami i innymi ludźmi. Ryzyko nałogu zwiększają rodzice, którzy sami są jego ofiarami, którzy marzą o bogactwie, lecz mają mniej niżby chcieli. Czynnikiem zwiększającym ryzyko jest wielka wygrana, która przydarzyła się w wieku kilkunastu lat a także przynależność do grupy, która chciałaby zwracać powszechną uwagę i podziw, lecz jej na to nie stać. Ryzyko zwiększa też zamieszkiwanie w okolicy, gdzie brak bodźców do uprawiania sportu i kontynuowania nauki.

Dr Sanger radzi omerac leczenie nałogu na przywróceniu pacjentowi kontaktu z rzeczywistością poprzez uświadomienie mu wartości stosunków rodzinnych i przyjacielskich, umieszczenie wartości pieniądza w perspektywie zainteresowania go sportem, muzyką i sztuką i obudzenie w nim ambicji zawodowych.

Terapeuci twierdzą, że dla większości pacjentów leczenie okazuje się skuteczne. Organizacja Gamblers Anonymous jest jednak sceptyczna. Jej członkowie twierdzą, że po "wyleczeniu" bardzo często następuje gwałtowny nawrót nałogu. A choć psychiatrzy nie lubią tej sprawy omawiać publicznie, wielu stwierdza prywatnie, że gracze nałogowi są ludźmi, na których trudno polegać - nie zjawiają się na umowione wizyty u lekarza, nie płacą rachunków za leczenie. Niektórzy terapeuci tracą więc nie tylko pieniądze, ale i zdrowie. Wymienia wśród nich niski stopień sz-

NASZ SERWIS GWARANTUJE ZADOWOLENIE NADAWCOM I ODBIORCOM! JEDYNA FIRMA POSIADAJĄCA KANADYJSKI SERWIS W POLSCE

TransCanPol PACZKI DO POLSKI

Termin dostawy paczek morskich do 8 tygodni
Termin dostawy paczek lotniczych do 3 tygodni

W szczególnych przypadkach termin dostawy do 5 dni

- ★ Paczki są dostarczane do domu odbiorcy bez względu na miejsce zamieszkania
- ★ Odbiorca nie ponosi żadnych opłat za doręczenie
- ★ Wysyłający otrzymuje potwierdzenie odbioru podpisane przez odbiorcę w Polsce
- ★ Wszystkie przesyłki są ubezpieczone

WYSYŁAMY

- Paczki własne klientów bez ograniczenia wagi
- Paczki standardowe i do wyboru z własnych magazynów w Toronto, Chicago, Warszawie
- Przekazy pieniężne
- Sprzęt gospodarstwa domowego

SOLIDNIE — SZYBKO — TANIO

UWAGA! POSIADAMY NA SKŁADZIE DUŻY WYBÓR TOWARÓW PO ATRAKCYJNYCH CENACH

W MILTO TORONTO BEZPŁATNIE ODBIERAMY PACZKI Z DOMU

TransCanPol

Centra 393 Roncesvalles Ave., Toronto Ont M6R 2N1
TEL 535-9944

SZCZEGÓLOWYCH INFORMACJI UDZIWIĄ NASZE BIURO TERENOWE I DEALERZY

ONTARIO

ARKA
3635 Cawthra Rd
Mississauga
Tel 276-3902

SEMEHEN WHOLESALE MEAT PRODUCTS
1572 Bloor St West
Toronto Ont
Tel 534-2423

JAN REINERT
301 Beatrice St
Welland Ont
Tel 732-4568

BETA BOUTIQUE
145 Roncesvalles Ave
Toronto Ont M6R 2L2

BARTON CENTER
774 Barton E
Hamilton Ont
Tel 549-8652

WELLINGTON DELI
623 Upper Wellington
Hamilton Ont
Tel 385-9730

HELEN'S DELICATESSEN
50 James St
St Catharines
Tel 685-0452

OSHAWA MEAT PRODUCTS
1818 Dundas St E
Whitby Ont
Tel 725-5821

HOFFMAN'S MEAT
2357 Eglinton St E
Scarborough Ont
Tel 757-5752

OLD EUROPEAN DELI
555 Ritson Rd S
Oshawa Ont
Tel 576-2225 lub 278-5515

MARY'S DELICATESSEN
602 Dundas St
Woodstock Ont
Tel (519) 539-1190

EUROPEAN FOODS & RESTAURANT
399 St Clair
Chatham
Tel (519) 351-4435

CZESŁAW JEDLIŃSKI
1332 Hall St
Windsor
Tel (519) 254-4035

IRENA DEBIŁKA
50 Gillard St
Wallaceburg Ont
Tel (519) 627-1958

BALTYK DELICATESSEN
406 Hamilton Rd
London Ont
Tel (519) 434-4025

CUNNINGHAM'S INTERNATIONAL DELICATESSEN
596 Plains Road East
Burlington
Tel (416) 637-6488

KENT KITCHEN
1231 Dufferin Ave
Wallaceburg
Tel (519) 627-1017

KRAKUS DELI
850 Colborne Rd
Sarnia Ont
Tel (519) 337-6724

VINCENT SURDYK
Barrie R5 L4M 457
Tel (705) 722-4692

ODESSA DELICATESSEN
486 Merritt St
St Catharines L2P 1P3
Tel 682-8700

JAMISON VARIETY
291 St. Johns Rd
Toronto Ont M6S 2J9
Tel 767-0642

ALBERTA POLONEZ TRAVEL AGENCY LTD
10154 — 103 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-0521

INTERLOT TRAVEL LTD
10856 — 97 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-1648

B & C GROCERIES LTD
10570 — 96 Street
Edmonton Alta
Tel (403) 424-1732

JAVE & CENTRAL ST
w godz 10 rano — 6 wiecz.
Calgary Alta

BETTY'S EUROPEAN DELICATESSEN
Market Mall
Shaganappi Tr N W
Calgary Alta
Tel 286-1077

BRITISH COLUMBIA
ALAMCO LTD
3994 Fraser St N
Vancouver B.C.
Tel (604) 434-6444

MANITOBA PARCEL SERVICE TEMPO
358 Selkirk Ave
Winnipeg Man
Tel (204) 586-5817

23 — 1700 Burrows Ave.
Winnipeg Man
Tel (204) 586-5878

MIRACLE BAKERY
1386 Main St
Winnipeg Man
Tel (204) 586-6140
586-5750

HONEY BEE BAKERY
284 Selkirk Ave
Winnipeg Man
Tel (204) 582-4202

SPECJALNA OBSŁUGA paczek z domu
Winnipeg Man
Tel 783-4689 786-2702

QUI BEC VOYAGES
BATORY TRAVEL
1598 boul Saint Laurent
Montreal
Tel 845-2108

MARCHE W & S MEAT MARKET REG D
2657 Rouen St
Montreal
Tel 526-0991

EDMAR ENGINEERING COMPANY

Engineering Design / Air Conditioning / Plumbing / Electrical Construction and Service
Whistlebl Marek Rugala

Poleca

- * INSTALACJE URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH
- * PIECÓW ELEKTRYCZNYCH I GAZOWYCH,
- * NAWILZACZY,
- * ELEKTRONICZNYCH FILTRÓW

KLIMATYZACJA DOMOWA

Aktualny cennik:

2 tonowa	\$1650
2.5 tonowa	\$1750
3.0 tonowa	\$1950

NAPRAWY I KONSERWACJA URZĄDZEŃ 24 GODZINY NA DOBĘ

ETOBICOKE, ONTARIO - TEL 626 3560

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ ?

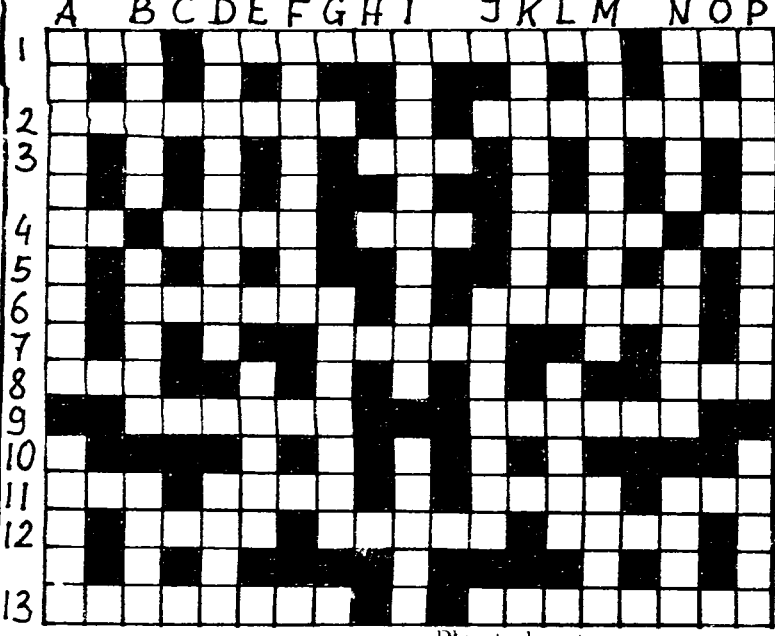
ODCINEK

40

Dzisiaj ma egzamin z umiejętnością definiowania się Staymanem

55	56	57	58	59	60	61	62
♠ AJxx ♥ x ♦ xxx ♣ xxx	♠ QAx ♥ Qyy ♦ xx ♣ xx	♠ Fu xx ♥ C QAx ♦ J	♠ Ax ♥ xxx ♦ KQxxx ♣ yxx	♠ xx ♥ x ♦ AJxxxx ♣ xxxx	♠ xx ♥ xxx ♦ xx ♣ KQxxxx	♠ Ax ♥ xxx ♦ AJxxxx ♣ xx	♠ AJx ♥ KQK ♦ AQxx ♣ Qxx
63	64	65	66	Partner otworzył 1 BA Partner odpowiadał 2 BA Co zaliczył?			
♠ QJxx ♥ x ♦ x ♣ x	♠ Qx ♥ ACJ ♦ xx ♣ xxx	♠ xxx ♥ xxx ♦ KJxxx ♣ Qx	♠ x ♥ AQJxxx ♦ Qxx ♣ Qxx	67	68	69	
Partner otworzył 1 BA Ty odpowiadałeś 2 trefli				♠ KQx2 ♥ A4 ♦ KQ6 ♣ Q874	♠ KQ105 ♥ A9 ♦ KQ8 ♣ Q1094	♠ AK ♥ Kxxx ♦ Axxx ♣ Axx	
70	71	72	Partner otworzył 1 BA Ty dałeś 2 trefle Partner gal - karo Co teraz zaliczył?				
♠ HJxx ♥ x ♦ KQxx ♣ AJ	♠ Jux ♥ xx ♦ AJxx ♣ x	♠ Qxx ♥ KQxx ♦ HJ ♣ Kxx	73	74	75		
Partner otworzył 1 BA Ty dałeś 2 trefle Partner gal - karo Co teraz zaliczył?			♠ Axxx ♥ xx ♦ KQxx ♣ xxx	♠ Qx ♥ KJxx ♦ xxx ♣ Qxx	♠ xx ♥ AQxx ♦ xx ♣ KJxxx		
Partner otworzył 1 BA Ty dałeś 2 trefle Partner gal - karo Co teraz zaliczył?			W następnym odcinku dalszy ciąg naszego egzaminu. Pozostaje nam także do omówienia sposób licytowania gal, jeden z partnerów posiada dług - czasem mocny a czasem słaby - kolor młodsz?				

krzyżówka nr 48

Poziomo

- 1-A grecki bóg wiatrów
- 1-D niewisko osiemnastego króla Polski
- 1-N kolor wierzby
- 2-A technika zdobienia mebli
- 2-J nosiciel zombi
- 3-H miszyszyna pustyni
- 4-A kraj
- 5-C terytorium jednego państwa otoczona przez terytorium drugiego
- 6-J część terytorium jednego państwa otoczona przez terytorium drugiego
- 8-E potężna mała
- 8-I minerał
- 10-A na niebie
- 10-I wyspa na Morzu Śródziemnym
- 10-P święty i duchowny przywódca muzułmański
- 11-B buduje niece
- 11-D zakuwano w nie przestępców
- 11-Mnocny brik
- 11-N rzecz bezopornowa i za pomocą której uzyskuje się

Wertykalnie

- 7-G boczek wieprzowy
- 8-A myśliwiec sowiecki
- 8-N brzoła (odtynająca rzeka)
- 9-B starożytne naczynie greckie
- 9-J niebezpieczna w gorach
- 11-A nachniaczy krzew
- 11-D schorzenie kręgosłupa, dziedzina sportowa
- 11-J brat Sawy
- 11-N czas mierzony od narodzenia Chrystusa
- 12-B karnosc rygor
- 12-G nierozumnie poruszający się za pomocą nóżki
- 12-I typ rewolwera
- 13-A np jeden ze starających się o urząd
- 13-J znak świadomy wraz z kolejnym numerem na początku ustępu tekstu ustawy lub rozporządzenia
- 1-A budka na ogniskiem trzęsień ziemi
- 1-B boczek wieprzowy
- 1-D rodzaj ciasta
- 1-E złodziej kradnie
- 1-K ortostacja
- 1-M imię wiejskiej strażniczki
- 1-N iść
- 1-P rodzina i studencka przed 1939 r.
- 1-B może być ciekawym
- 1-N nazwa jednego z gatunków wodnych
- 6-G rzecz do umocowania słowników
- 6-J część terytorium jednego państwa otoczona przez terytorium drugiego
- 8-E potężna mała
- 8-I minerał
- 10-A na niebie
- 10-I wyspa na Morzu Śródziemnym
- 10-P święty i duchowny przywódca muzułmański
- 11-B buduje niece
- 11-D zakuwano w nie przestępców
- 11-Mnocny brik
- 11-N rzecz bezopornowa i za pomocą której uzyskuje się

Pin atrykański

- +A klasyczny dalek japoński
- +C szponośliskie twierdzenie
- +H nieobecny
- +K złośnicy zawieszony krytyk
- +O starożytne miasto Mezopotamii
- 6-B styl w sztuce
- 6-J dodatkowy, super

listy

Szanowny Panie Redaktorze,
Felietony p under-Lubudu mają dwa piętra wulgarności
1) wulgarnie słowa nadające się tylko dla ludzi, dla których samo wymowienie czterech liter jest powodem do długiego serdecznego rechotu, 2) wulgarna stylizacja, trudna do zdefiniowania, ale przypominająca tok mowy nurek z potoczny w PRL-u

Nie wiem czy zauwazyli Państwo, jaki zalew wulgarności skądinąd nas otacza mam tego powyżej uszu Tych "wrażliwych" ludzi jest wprowadzenie mała, ale jeszcze istnieją, a poza tym jednym z zadan słów drukowanego jest podnoszenie kultury a nie - choćby pozorne - solidaryzowanie się z chamstwem (ja to nazywam chamownią)

Może kto powie, że przynajmniej zyskujecie cenne wartości satyryczne, ale czy tak jest? Mam tu małą uwagę powinno być widoczne, że satyra jest satyrą, a nie pochwałą czegoś Np jeśli autor opisuje rozkoszne obzarcie, powinien to robić tak, aby czytelnik wiedział, że jest to krytyka lub satyra, a nie pochwała obżarstwa Tak samo jeśli autor używa wyrazów czteroliterowych to dlaczego czytelnik, który też

ich stale używa miałby myśleć, że to jest satyra, a nie rodzajowy obrazek z aprobatą? A może to rzeczywistość nie miała być satyrą i to jest nowy poziom Waszego pisma? Echo Tygodnia zaczynało dobrze, szkoda by było, gdyby opary substandartowego stylu, nie tylko zresztą w wypadku p under-Lubudu, zwały ten kwiat

Jako mniejszą usterkę można wymienić to, że autor zdaje się chwalić jakąś opieką nad zabytkami w Kanadzie, która w rzeczywistości prawie nie istnieje, a zainteresowanie jest ograniczone do garstki ludzi

Jak widzieć nie tylko "chęć szczerą", dryg i być może kształcenie potrzebne są do pisania, lecz także pewna doza kultury, nie tylko zresztą literackiej

Z poważaniem
Kazimiera Dzikowicka

P.S
Proszę zwrócić uwagę, że p Piecyk nigdy nie używał ordynarnych słów, a jednak zabawiał zarówno "wrażliwych" jak i ludkę Warszawy, który wiedział gdzie i kiedy jakiego użyć stylu
K D

PRAGNIEZ STAC SIĘ WŁASCIELEM DOMU, DOMKU LETNISKOWEGO? STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY NAJWIĘKSZEJ NA ŚWIECIE PARAFIALNEJ

CREDIT UNION SW STANISŁAWA I SW KAZIMIERZA KTORA OFERUJE NA POWYZSZE CELE TRZY TYPY HIPOTEK,

O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU 11%

ZAMKNIĘTE 11%

OTWARTE 12%

WSZYSTKIE UBEZPIECZONE NA ŻYCIE DO SUMY \$ 30 000 00

CREDIT UNION SW STANISŁAWA I SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave tel 537 2181 2987 Bloor Str W tel 236-1225 12 Denison Ave tel 863 0996

ZAWIADOMIENIE

Credit Union sw Stanisława i sw Kazimierza informuje wszystkich korzystających z jej usług, że w odpowiedzi na zapotrzebowanie klientów, od 12 września 83 r., główne biuro przy Roncesvalles 220, będzie otwarte od godz 10 rano do 8 wieczorem codziennie z wyjątkiem soboty, której godziny urzędowania pozostają bez zmian (9 00 - 1 00) Również godziny pracy pozostałych biur, (Denison i Bloor), nie uległy zmianie

ZARZĄD

STRONA BOLKA i LOLKA

Redaguje
**LESZEK
MECH**

"POLONIA REVIEW"

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY
NADAWANY W DZIELNICY
PARKDALE I ETOBICOKE
WTORKI GODZINA 7 30 wieczorem
SRODY GODZINA 11 30 rano
PIATKI GODZINA 7 30 wieczorem

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii Kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie
ze stacji CHIN FM 100 7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

"RADIO VICTORIA"

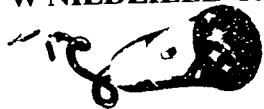
od 10:30 a.m. do 11:00 a.m.

w NIEDZIELE
na stacji WHLD 1230 AM.

TRZY RAZY W TYGODNIU

PROGRAM RADIOWY POLONEZ

W PIATKI 9 00-10 00 1250 AM
w soboty 3 30-4 30 1250 AM CHWO
W NIEDZIELE 10 30-11 30 a m 1190 AM CJMR

MAREK J. GOLDYŃ
PRODUCENT

ADRES REDAKCJI POLONEZA
2120 BLOOR ST W
TORONTO, ONT M6S 1M8
TEL (416) 762-7401

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

GENERAL MOTORS
pożyczka na samochód

Specjalizuję się w otrzymaniu
pożyczki na samochód
dla nowo przybyłych

Minimalne wpłaty
Niskie miesięczne spłaty

Po kupno zgłaszajcie

się do naszego polskiego przedstawiciela

Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK

(Wyróżniony przez GM jako "Senior master salesman")
PO WSZELKIE INFORMACJE NA TEMAT SAMOCHODÓW
LUB UBEZPIECZEN PROSZĘ DZWONIĆ 964-3211 LUB DO
DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731-0757 ZOSTAWIAJĄC
NAZWISKO I NUMER TELEFONU

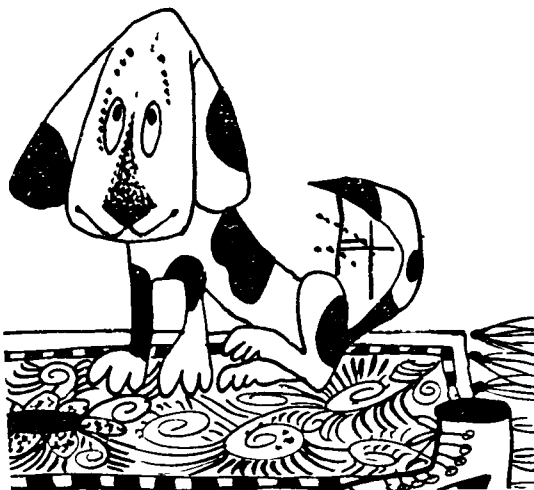
832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

HA-LLO'

HALLO'

HALLO'

Czy informacja? Proszę mi pomoc,
bardzo się nudzę, sam jestem w domu
Halo! Dlaczego dzwonię? I po co?
Chcę przez telefon rozmawiać z ciocia
Mieszka w Calgary. Nie pamiętam,
jaki nazwisko. Za to znam mnóstwo
innych szczegółów ważnych tak samo
Ciocunia zawsze jest uśmiechnięta,
czy spaci się kładzie, czy wstaje rano
Czasami lubi spoglądać w lustro
Uwielbia filmy w telewizorze
i pieszka Puszka o każdej porze

W mieszkaniu ciocia jest sto przedmiotów,
z którymi ciocia ma sto kłopotów
rondel, z którego mleko wciąż kipi,
szata za czasna, fotel, co skrzypi,
klatka, skąd dawno kanarek fiut!
wujaszka jeden gumowy but
i radio-zegar, co wciąż się psuje,
więc stale przy nim majstruje wujek
Natomiast zawsze pyszne u ciocia
ptysie i pączki, krem i szarlotki
Mogę bez przerwy jeść, nieustannie,
przy stole, w szkole, w łozku i w wannie
Jeszcze znam imię ciocia, Agnieszka,
i wiem, gdzie ciocia w Calgary mieszka
Przed dworcem w lewo skręcić należy,
potem schodkami przejść obok wieży,
dalej apteka, tuż za apteką
sklep, w którym ciocia kupuje mleko,
a stąd do ciocia już niedaleko
Dom dwupiętrowy, w nim na parterze
mieszka pan śpiewa niczym w operze,
na pierwszym piętrze dwie starsze panie,
a jeszcze wyżej ciocia mieszka
Tak, wymieniłem już wszystkie dane,
czy zaraz numer ciocia dostanę?

BĄDZ ŻABĄ, PTAKIEM
LUB DRZEWIEM
CZYLI
JOGA DLA DZIECI

Kto przeczytał "Stronę Bolka i Lolka" w "Echu Tygodnia" z dnia 1 września 1983 roku ten dowiedział się o ćwiczeniach dla dzieci opracowanych w formie zabawy przez panią Rachelę Carr i opublikowanych w książce pod tytułem "Bądź żabą, ptakiem lub drzewem". Na dzisiejszej stronie zamieszczam dla was zabawę-ćwiczenie nazwane

ZABKA

Do wieczora
od świtania
żabka chce ma
do skakania

Co chwileczkę
hop! - na łapkach
Jest skakac
chcesz jak żabka

to przykucnij
na paluszkach
obok stołu,
obok to-ka

ponad głowę
ręce podnies
wiem że nie jest
to wygodne

lec- prze- chwilę
tak podskakuj
niczym żabka
w tataraku

Zabawa-ćwiczenie w żabkę nadaje się dla dzieci bez ograniczenia wieku. Chociaż kiedyś ćwiczyliśmy z młodszym rodzeństwem to łatwiej im będzie utrzymywać równowagę niż całej stoncie niż na paluszkach. Ale kto ma więcej niż 4 lata ten doskonale sobie poradzi z typowymi skokami żabki. Ćwiczenie to wzmacnia siłę nog, nadaje giętkość kolanom i poprawia zmysł równowagi. Wystarczy jak w pozycji żabki przeskoczyć całą długość pokoju tam i z powrotem. Jeszcze lepiej bawimy się tym ćwiczeniem na trawie w ogrodku lub w parku.

PAMPALINI I KONDOR

najmiej w Studio Filmow Ry-sunkowych w Bielsku-Białej powstał serial złożony z 13 filmów animowanych pod tytułem "PAMPALINI - ŁOWCA ZWIERZĄT". Serial wyświetlany w telewizji wielu krajów (do Kanady jeszcze nie trafił) spodobał się dzieciom, więc autorzy postanowili opracować książeczkę. Na "Stronie Bolka i Lolka" chcę Wam przedstawić jedną z nich, a jeśli przynajmniej jeden z Waszych dzieci lub znajomych dzieci lub znajomych zwierząt spodobał się moim czytelnikom, wtedy częściej będziemy się spotykać z Pampaliniem. Nadmienię jeszcze, że tekst napisał Leszek Mech, natomiast ilustracje są dziełem siołki Bronisława Zemana i Tadeusza Deny. A więc na początek

Pampalini rozbił obozowisko w górskiej dolinie. Po dwóch dniach oczekiwania pojawił się kondor. Olbrzymi ptak krążył wysoko w powietrzu wystrzywał łup. Myśliwy z zadowoleniem zatarł dłonie.

Wyrobuję stary indyjski sposób co nieco ulepszone przez mnie. Zamiast wlec za sobą żywego zwierzęcia na przynętę, sam będę udawał barana. Z wora wyciągnął wielgachny kozuch, sierścią odwrócił na zewnątrz i włożył na siebie. W nasie przewiązał się sznurem, którego koniec przymocował do orętów klatki. Do kieszeni kozucha włożył kilka większych kamieni.

- Dodatkowe obciążenie dla naszka - mruknął.

Kłęcząc na kolanach i podnie-
rając się rękoma zaczął udawać
nasącego się barana. Co chwilę
podnosił głowę i nabekiwał do-
nosnie.

Kondor wolno opadł ku doli-
nie i nagle zanurkował w doł.

- Uwaga, zaczyna się - no-
myślał Pampalini i głowę wtulił w
futrzany kołnierz. Poczuł uderze-
nie w plecy, szrony ptaka wce-
niły się w sierść kozucha i myśli-
wy został uniesiony w powietrze.
Po chwili lina wyręczyła się
Kondor trzęsąc skrzydłami
próbował wlec się wyżej, ale
sznur przywiązany do orętów
klatki trzymał mocno Pampalini
rozbił kozuch i no linie opuszc-
się na ziemię.

- Sądziłem że będzie trudniej
na dalszym następie

